(6

FR. VINCENTII FASSINII

ORDIN. PRAEDIC.
IN PISANO ATHENAEO
SACRARUM LITTERARUM PUB. PROF.
REGIAEQUE CORTONENSIS ACADEMIAE SODALIS

DE ALEXANDRO MAGNO
INGRESSO HIEROSOLYMA

(ANTEQUAM SE AD HAMMONIS ORACULUM TRANSFERRET)

EXERCITATIO

IN QUA

FLAVII IOSEPHI

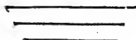
NARRATIO DEFENDITUR.

ACCEDIT ALTERA

DE EIUSDEM REGIS IMPERII DIVISIONE

AD CAPUT I. LIBRI I.

MACHABAEORUM.

FLORENTIAE MDCCLXXX.
APUD CAJETANUM CAMBIAGI TYPOGRAPHUM REG. CEL.

SUPERIORUM PERMISSU.

PETRO LEOPOLDO

REGIO PRINCIPI

HUNGARIAE ET BOHEMIAE

ARCHIDUCI AUSTRIAE

MAGNO DUCI ETRURIAE

&c. &c. &c.

AUCTOR OBSEQUENTISSIMUS.

DUobus iam a me, ingenti mehercle Summi Numinis munere, ſub Auguſtis Auſpiciis Tuis, PETRE LEOPOLDE MAGNE DUX, *editis in vulgus*

Apologeticis Sacrorum Codicum libris, modo tertius accedit, quem quominus Celsitudine Tua non indignum prorsus putarem, cum singularis illa Clementia fecit, qua priores complexus es, tum vero argumenta quae in hoc eodem edisseruntur. Nempe quum Exercitationes duas de singularibus aliquot Alexandri M. Macedonum Regis gestis, ac praesertim de eiusdem ingressu Hierosolyma, a Flavio Iosepho descripto, factaque ab eo, dum adhuc viveret, Imperii divisione ad Scriptoris Libri I. Machabaici Vindicias, vulgare instituissem, facile mihi persuasi, Te ut litterarum, bonarumque omnium Artium vere magnum statorem, ac vindicem, ita priscae

etiam Hiſtoriae ſcientiſſimum, novum hoc mearum contentionum ſpecimen probaturum. Quod ſi pro voto mihi contigiſſe comperero, erit ſane cur audere maiora; Tuaque etiam impoſterum favente Clementia, non infeliciter fortaſſe praeſtare poſſim.

FACULTAS

REVERENDISS. P. MAGISTRI ORD. PRAED.

Nos Fr. Balthasar de Quinones S. Theologiae Professor, ac Universi Ord. FF. Praedicatorum humilis Magister Generalis & Servus.

Harum serie nostrique Auctoritate officii licentiam concedimus, quantum in nobis est, Typis edendi opus, cui titulus: *F. Vincentii Fassini O. P. in Pisano Athenaeo Sacrarum Litterarum Pub. Prof. De Alexandro M. ingresso Hierosolyma antequam se ad Hammonis Oraculum transferret Exercitatio, in qua Flavii Josephi narratio defenditur. Accedit Altera de eiusdem Regis Imperii Divisione ad Cap. I. Lib. I. Machabaeorum*, dummodo a duobus Ordinis nostri S. Theologiae Professoribus probetur, & serventur caetera de iure servanda. In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti Amen. In quorum fidem &c. Dat. Romae in Conventu nostro S. Mariae supra Minervam die 20. Aprilis Ann. 1780.

Fr. Balthasar de Quinones) *Registr. Pag. 19.*
Magister Ordinis) F. Vincentius M. Bertucci
) Magister Prov. Daciae & Socius

CEN-

CENSURA

THEOLOGORUM ORDINIS PRAEDICATORUM

IUbente Reverendissimo Patre Fratre Balthasare de Quinones, Magistro Generali totius nostri Ord. Praedicatorum diligenter accurateque perlegimus Clarissimi P. Fr. Vincentii Fassinii in Pisano Athenaeo SacrarumLitterarum Publici Professoris Exercitationes duas, in quarum prima Flavii Iosephi *de Alexandro M. ingresso Hierosolyma antequam se ad Hammonis Oraculum transferret*, in altera divinitus afflati Scriptoris Libri I. Machabaeorum *De eiusdem Regis imperii divisione* narratio magna eruditionis copia vindicatur; cumque in his perlegendis nihil nobis occurrerit, quod vel ab orthodoxae Religionis doctrina sit alienum, vel cum recta morum institutione pugnet, eas in vulgus Litterariae Reipublicae commodo edi posse censemus. Romae in Coenobio S. M. supra Minervam VI. Idus Maias An. MDCCLXXX.

Fr. Thomas M. Soldatus S. Theolog. Baccalaureus & in Collegio Germanico - Hungarico Professor.
Fr. Thomas M. Mancini S. Theologiae Professor.

SYNOPSIS

EXERCITATIONIS I.

Alexandrum M. ingressum esse Hierosolyma testatur Flavius Iosephus cum in Antiquitatibus Iudaicis, II. *tum in Libris contra Apionem*. III. *Eidemque consentiunt Talmudici*, & *alii Iudaici Scriptores*; IV *nec non plerique Patrum*, *imprimisque Origenes & Cyprianus*, V. *Iulius Africanus*, VI. *Eusebius Caesariensis*, VII. *Auctor antiquus Commentariorum in Danielem*, VIII. *Sulpicius Severus*. IX. *Nec non Graecorum mediae aetatis Historici Georgius Syncellus*, X. *Georgius Cedreuus*, XI. *Ioannes Zonaras*. XII. *Michaël Glycas*, XIII. *Et alii viri doctissimi sequioris temporis*. XIV. *Ac licet Flavianam narrationem improbarint Vandalius*, *Moylius*, & *nuper Anonymus Gallus*; XV. *Plura tamen sunt quae illam tueantur*, *refellantque eorumdem Exceptiones*, *atque illam praesertim*, *quae ex silentio ducitur Scriptoris Libri* I. *Machabaeorum*; XVI. *tum profanorum Historicorum*, XVII. *Diodori Siculi*, XVIII. *Plutarchi* XIX. *Arriani*, XX. *Q. Curtii*, XXI. & *Iustini*. XXII. *Idem dicendum de exceptionibus reliquis ex Iaddi summi Iudaeorum Pontificis aetate depromptis*.

promptis; XXIII. quam recte a Iosepho ad Alexandri M. tempora protractam fuisse monstratur. XXIV. Nec minimum impedientibus hanc Chronotaxin, quae in Nehemiae Libro cum de eodem Iaddo, XXV. tum de Sanaballete, Samariae Satrapa leguntur. XXVI. Quae autem insignis Hebraeorum Historicus de suorum coniugiis cum foeminis alienigenis refert, XXVII. deque tributis ab Alexandro petitis, XXVIII. & Templo in monte Garizin a Samaritanis extructo, cum Sacra Historia consonare videntur. XXIX. Exponitur deinde ratio itineris Alexandri Hierosolyma, XXX. & de eiusdem, ac Iaddi insomniis differitur; XXXI. Explicaturque quomodo potuerit Macedonum Rex habere in comitatu Chaldaeos, quos nondum vicerat, & Iudaeorum Pontificem venerari; XXXII. Dei nomen in Cidari Pontificia insculptum intelligere, XXXIII. eidemque sacrificium offerre in Templo Hierosolymitano. XXXIV. Postremo Danielis Prophetiam de Persarum Imperio a Graeco homine destruendo eidem fuisse ostensam, & Iudaeos sub eodem stipendia meruisse demonstratur.

SY-

SYNOPSIS

EXERCITATIONIS II.

I. ALexandrum M. Regnum, eum adhuc viveret, inter ſuos diviſiſſe, fidem facit Auctor Libri I. Machabaeorum ; cui licet adverſari videantur rerum Alexandri Scriptores, II. iniuria tamen hac de re Proteſtantes nobis litem intendunt, quum plerique ex iis eruditiſſimi Machabaici Scriptoris narrationem ac fidem caeteris Graecorum, Latinorumque narrationibus anteponendam velint . III. Atque id eo vel magis probandum eſt, quod non deſint Scriptores, qui conditum fuiſſe ab Alexandro Teſtamentum referant; IV. Et ea quae Graeci, Latinique Hiſtorici de poſtremo Alexandri morbo litteris prodiderunt, plane perſuadeant Macedonum Regem aliqua ratione Imperium inter Aulae, Militiaeque ſuae praecipuos Duces diviſiſſe : V. Non ut cum ſumma poteſtate, ſed uti Satrapae illud regerent. VI. Refelluntur caetera, queis innixi Proteſtantes aliqui Machabaicum Hiſtoricum rerum Alexandri ignarum fuiſſe fruſtra nituntur oſtendere.

DE ALEXANDRO MAGNO
INGRESSO HIEROSOLYMA
ANTEQUAM SE AD HAMMONIS ORACULUM TRANSFERRET

EXERCITATIO
IN QUA
FLAVII IOSEPHI
NARRATIO DEFENDITUR

AD VIRUM CL.
IOANNEM MARIAM LAMPREDIUM
IN PISANA ACADEMIA ANTECESSOREM

PRodit iam modo in vulgus, Lampredi doctissime, Exercitatio illa, quam me editurum anno superiori Tibi fere spoponderam. Et delituisset ea quidem etiamnum, nisi auctoritas tua, iudiciumque sane gravissimum, in quo non semel me conquievisse libens memini, tum vero meum erga te studium, & amor, tandem evicissent, ut prodiret in lucem, quam haud ignara discriminis aversabatur. In ea nimirum ostendendum suscepi adversus An-

tonium Vandalium, Moylium, & alios, Alexandrum M. Macedonum Regem, antequam se se in Aegyptum, indeque ad Hammonis Oraculum transferret, adiisse Hierosolyma, ita uti narrat Flavius Iosephus, ibique splendidissimo exceptum apparatu, legesque, ac caeremonias Hebraeorum edoctum, sacrificium fecisse. Id vero quantum difficultatis prae se ferat, tute ipse vides, qui apprime intelligis esse difficillimum ea aggredi disputando suadere aliis, quae cum Eruditorum aliquot haud infimi subselii, tum vero praeiudicatae propterea multorum opinioni, sententiaeque contradicant. Quam ob rem ne in maiorem quam vellem, aut sustinere me posse putarem, reprehensionem incurrerem, opinando potius, quam asserendo, pauca haec protuli, plus certe ad declarandam mei erga te voluntatem, quam ad eruditionis, doctrinaeque laudem adsequendam valitura.

I. Itaque ingressum Alexandri M. Hierosolyma pluribus prosequitur Flavius Iosephus (*a*), qui tamen initio quaedam de suorum cum alienigenis foeminis coniugiis praemittit, heic quoque oculis subiicienda, ut facilius intelligantur quae eidem laudati Critici op-

(*a*) Lib. XI. *Antiquit. Iud. cap. 8.*

opponunt. *Post Iohannis vero obitum*, inquit (*a*), *Iaddus eius filius Sacerdotium accepit. Erat autem & huic frater Manasses nomine, cui Sanaballetes ab ultimo Rege Dario missus in samariam Satrapa, natione Cuthaeus (ex qua natione orti sunt etiam Samaritani) videns praeclaram urbem esse Hierosolyma, eiusque reges Assyriis, & Coelef-Syriae incolis multa negotia facessisse, libenter filiam suam, Nicaso vocatam, in matrimonium dedit, ratus hoc connubium sibi fore pignus ad totius Iudaeorum gentis conciliandam benevolentiam*. Post haec turbas propter hoc, aliaque similia connubia exortas ita commemorat: (*b*) *iam vero Senatores Hierosolymitani, aegre ferentes Iaddi Pontificis fratrem, qui uxorem habebat externi generis, consortem esse Sacerdotii, ab eo diffidebant; iudicabant enim eius matrimonium gradum esse iis, qui in re uxoria peccare vellent, idque initium fore ineundae societatis cum exteris. Iam vero superioris captivitatis, & malorum caussam eis fuisse, quod quidam in connubiis peccavissent & peregrinas uxores duxissent. Itaque iubebant Manassi, ut aut divortium cum uxore faceret, aut ad aram ne accederet.*

A 2 *Igi-*

(*a*) Lib. cit. cap. 7.
(*b*) Lib. cit. cap. 8.

Igitur cum pontifex pariter ac populus indigne hoc ferret, & fratrem ab ara arceret, adit Manasses socerum Sanaballetem, & se quidem amare dicebat filiam eius Nicaso, sic tamen ut Sacerdotali honore (qui in gente sit maximus, & in eadem familia maneat) privari propter eam haud velit. Ad haec cum Sanaballetes promisisset, non solum sacerdotium ei se servaturum, verum etiam pontificiam potestatem, & honorem praestiturum, & omnium quibus ipse praeerat, locorum Praesidem effecturum, modo filiam suam retinere velit uxorem, dixissetque Templum se aedificaturum Hierosolymitani simile in monte Garizin, qui in Samaria est caeterorum montium altissimus, idque de Darii Regis sententia facturum; his promissis elatus Manasses haesit Sanaballeti, pontificatum se Darii munere obtenturum sperans; nam & Sanaballetes iam senior erat. Et quia multi Sacerdotes, & Israëlitae erant eiusmodi coniugiis implicati, agitabant non mediocres turbae Hierosolymitanos. Deficiebant enim omnes ad Manassem, Sanaballete eis pecuniam suppeditante, & terram ad agricolationem, & habitationem dividente, omnibusque modis genero gratificante. His addit ut Darium Alexander vicerit, Iudaeosque ad deditionem, & tributa pendenda frustra excitarit: *Eo autem*

tem tempore Darius cum intellexiſſet Alexandrum traiecto Helleſponto, ſuperatiſque ipſius Praefectis apud Granicum pergere ulterius, equitum, peditumque exercitum coegit, eo conſilio, ut Macedonibus obviam iret, priuſquam totam pervaſiſſent Aſiam. Cum itaque Euphratem flumen copias traduxiſſet, Taurumque Ciliciae montem ſuperaſſet, hoſtes intra Ciliciae fines opperiebatur, ut ibi cum eis praelio dimicaret. Sanaballetes autem Darii deſcenſu laetatus, Manaſſi dicebat ſeſe promiſſa praeſtiturum ſimul ac Darius victis hoſtibus rediiſſet. Erat enim perſuaſum non ei ſolum, ſed etiam omnibus qui erant in Aſia, ne congreſſuros quidem cum Perſis Macedonas propter multitudinem. Verum longe aliter res accidit, quam expectabant. Nam Rex cum Macedonibus congreſſus, victus eſt, & magna exercitus parte amiſſa, & capta eius matre, & uxore, & liberis, fugit in Perſas. Alexander vero in Syriam profectus capit Damaſcum, & Sidone potitus Tyrum obſidet: miſſiſque ad Iudaeorum pontificem literis poſtulat, ut ſibi auxilium mittat, & exercitui commeatum ſuppeditet, & quaecumque antea Dario ſtipendia pendebat, ei ſolvat, & Macedonum ſequatur amicitiam; fore enim ut eius rei non poeniteat. Cum autem Pontifex, tabellariis reſpondiſſet, ſe Dario cum iureiurando

rando

rando promisisse, adversus eum arma non laturum, idque numquam superstite Dario violaturum dixisset; his auditis ira commotus erat Alexander, & Tyrum quidem relinquere, quae iamiam capienda foret, non statuit, sed minatus est sese, ea subacta, in Iudaeorum Pontificem exercitum moturum, & per eum omnibus ostensurum, quibusnam iusiurandum servare debeant. Inde acrius obsidionem urgens, Tyrum expugnat: & constitutis in ea rebus contra Gazaeorum urbem proficiscitur, atque Gazam, & praesidiis in ea Praefectum nomine Babemesem obsidet. Sanaballetis postea consiliorum exitum, atque ut Iaddus sese divino monitu ad Alexandrum excipiendum compararit, sic enarrat: *Iam vero Sanaballetes, ratus idoneum se tempus nactum esse ad id quod instituerat, a Dario defecit, sumtisque octo subditorum suorum millibus ad Alexandrum se contulit: & nactus eum Tyri oppugnationem aggredientem, dicebat ei sese quae loca teneret traditurum, & Dominum pro Dario libenter habiturum. Cumque eum Alexander laetus admisisset, Sanaballetes sumta iam fiducia, de instituto suo sermonem iniecit, demonstrans generum se habere Manassem, Iaddi Iudaeorum Pontificis fratrem, multosque alios eiusdem gentis homines ei adesse, qui iam velint in sua di-*

ditione Fanum construere. Et id quidem Regi utile esse, in duo dividi Iudaeorum vires, ne, siquando consentiens, & coniuncta gens novi quid moliretur, Regibus negotium facesseret, sicut antea fecisset Assyriorum Principibus. Igitur permittente Alexandro Sanaballetes, omni adhibita diligentia, Templum aedificavit, & Manassem sacerdotem constituit, arbitratus id decus fore maximum filiae suae natis. Deinde post septem menses in obsidione Tyri consumtos, & in Gaza duos, ad Hierosolymitanam Urbem ascendere contendit. Ast hoc audito Pontifex Iaddus in angustia erat, atque metu, solicitus quo nam pacto Macedonibus obviam iret, irato Rege propter superiorem contumaciam. Itaque indictis populo supplicationibus, & cum eis rem divinam faciens, orat ut gentem tueri, & ab impendentibus periculis liberare velit. Cum autem nocte post sacrificium obdormiret, monuit eum in somnis Deus, ut bono esset animo, utque coronata urbe portas aperirent, & alii in albis vestibus, ipse vero cum sacerdotibus ornatus ad legis praescriptum obviam irent, nihil mali sibi metuentes providente Deo. Igitur excitatus ex somno, & ipse magnopere gaudebat, & indicato cunctis eo oraculo, factisque omnibus, quae ei in somnis mandata fuerant, Regis adventum praestolabatur. Tandem Iudaeo-

daeo-

daeorum occurſum , Regiſque ingreſſum in urbem, ac templum , &caetera ita Flavius deſcribit: *Atque ubi eum non procul abeſſe ab urbe intellexit, prodit una cum ſacerdotibus & civili turba, venerabili & diverſo ab aliis gentibus occurſu, in quemdam locum, qui* Sapha *dicitur. Hoc autem nomen ſi Graece interpretemur, ſpeculam ſignificat: inde enim & Hieroſolyma & Templum conſpiciebantur. Cumque Phoenices & Chaldaei, qui Regem ſequebantur, fore putarent (quae veriſimile erat regem prae iracundia illis permiſſurum eſſe) ut urbem diriperent, & Pontificem excarnificarent, accidit, ut res contra ſe haberent. Alexander enim procul adhuc conſpicatus multitudinem in albis veſtibus & ſacerdotes praecedentes in byſſinis tunicis, & Pontificem in hyacinthina veſte, & auro diſtincta, atque Iiaram in capite gerentem, & auream in eo laminam, in qua Dei nomen inſcriptum erat; ſolus acceſſit & nomen veneratus eſt, priorque Pontificem ſalutavit. Iudaeis autem una voce omnibus Alexandrum ſalutantibus, & in orbem cingentibus, Reges quidem Syriae, reliquique obſtupuerunt, & Regem mentis impotem ſunt ſuſpicati. Parmenione vero ſolum eum aggreſſo, & percontato quî factum ſit ut omnibus eum adorantibus, ipſe Iudaeorum Pontificem adorarit* „ Non

hunc

„ hunc, *inquit*, adoravi, sed Deum, cuius
„ ille summo sacerdotio decoratus est. Hunc
„ enim secundum quietem vidi in hoc habitu,
„ cum essem in Dio in Macedonia; ac cogi-
„ tantem me apud meipsum, quo nam pacto
„ potiri possem Asia, hortatus est ne cuncta-
„ rer, sed confidenter traiicerem; sese enim
„ exercitui meo praeiturum, mihique Persa-
„ rum imperium traditurum. Itaque quum
„ alium nullum in tali veste viderim, & nunc
„ conspicatus hunc, & illius in quiete visi, &
„ cohortationis recordatus sim, puto me divi-
„ no missu facta expeditione, Dario superio-
„ rem fore, & Persarum potestatem abolitu-
„ rum, atque omnia quae mihi sunt in animo
„ successura „ *Haec loquutus ad Parmenionem, dataque Pontifici dextera, sacerdotibus eum comitantibus in Urbem venit* ϗ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ ἱερὸν θύει μὲν τῷ Θεῷ κατὰ τὴν τοῦ Ἀρχιερέως ὑφήγησιν *& in templum ascendit ac Deo ad sacerdotis praescriptum sacrificavit; ipsumque Pontificem & sacerdotes magnifice honoravit. Ostensoque ei Danielis libro, in quo fore significabatur, ut Graecorum quidam Persarum imperium aboleret, ille se eum esse, qui significaretur existimans, tunc quidem multitudinem dimisit: postridie vero eius diei eos advocat, quaeque ipsi velint dona postulare iubet. Pontifice autem peten-*

B

tente, ut liceret patriis uti legibus, utque septimo quovis anno tributo essent immunes, omnia eis concessit. Cumque illi ab eo petiissent, ut & eos, qui Babylone & in Media erant, Iudaeos legibus suis uti sineret, libenter promisit facturum quae ab eo postularent. Cum vero ad hoc diceret multitudini, si qui secum militare vellent, ea lege ut patrios mores tenerent, & secundum eos viverent, paratum esse eos secum ducere, multi lubenti animo in eam expeditionem dederunt nomina. Hactenus Josephus, qui antequam hoc caput absolvat, quaedam de Samaritanis adiicit, qui quum Alexandrum enixe rogavissent, ut & eorum Templum invisere non gravaretur, tum sibi ipsis quoque immunitatem a tributis quovis anno septimo pendendis largiretur, neutrum impetravere.

II. Memoravit eamdem Historiam, quamquam paucis, Josephus in libris contra Apionem (a) inquiens: *Verum Alexander eis locum ad habitandum dedit, & par cum Macedonibus ius consecuti sunt. Sane si legisset Epistolas Alexandri Regis, & Ptolomaei Lagi, ac in successorum illius Aegypti Regum Rescripta incidisset, & columnam stantem Alexandriae & iura continentem, quae Caesar magnus Iudaeis*

(a) Lib. II. num. 4.

daeis concessit: haec, inquam, si certe quidem sciens contraria scribere ausus est, improbus erat: sin vero nihil horum novit, indoctus...... Non enim propter inopiam habitatorum civitatis, quam studiose aedificabat, nostrorum aliquos illic congregavit; sed omnes probitatis ergo, & fidei probe perspectos & exploratos habens, hoc praemium nostris tribuit „ nostram enim „ gentem honorabat, ut etiam de nobis dicit „ Hecataeus, quod propter probitatem, atque „ fidem, quam ei praebuere Iudaei, regionem „ Samaritidem ab omni tributo liberam, ab „ iis insuper teneri voluerit. „ Et infra (*a*). „ *Nam Aegyptiis neque Regum quisquam videtur ius civitatis fuisse largitus: neque nunc quilibet Imperatorum. Nos autem Alexander quidem introduxit, Reges autem auxere, Romani vero semper custodire dignati sunt*. Non erat enimvero necesse, ut pluribus hoc loci historiam describeret, quam in Archaeologia fuse narraverat, aut in utroque Opere adductis testibus, eiusdem comprobaret veritatem, quum de re ageretur toti Iudaicae genti exploratissima: hoc satis habuit si privilegia, exemptionesque illi ab Alexandro concessas retulisset, quae fuerant nimirum Iaddi Pontificis

(*a*) L. cit. num. 6.

cum eo congreſſus Hieroſolymis fructus praecipui.

III. Habet autem Ioſephus ſecum ſentientes Talmudicos in Codice *Ioma* (*a*) & in *Zemach David* (*b*), tum Auctorem *Commentarii Maioris* in Leviticum (*c*). In *Megillath Taanith*, ſeu *volumine de ieiunio*, quod latinum fecit notiſque illuſtravit Ioannes Meierus, cum ſingularia quaedam hoc de facto leguntur (*d*), tum quo anni tempore Alexander Hieroſolyma acceſſerit, indicatur, Menſe Casleu ſcilicet, qui fere cum Novembri coincidit; nam die 21. huius menſis feſtum egerunt, quia Alexandri favore de Samaritanis triumpharunt. Iidem Talmudici triplicem, Alexandro M. iudice, litem Iudaeis intentatam fuiſſe aiunt (*e*), primam ab Africanis, alteram ab Aegyptiis, tertiam ab Iſmaëlitis, ſeu Arabibus Cethurae poſteris. Africani ut poſteri Chananaeorum, qui ſub Ioſue tempora e terra Chanaan pulſi in Africam migraverant, haereditatem avitam repetebant; cuius rei monumentum etiam extitiſſe in inſcriptione quadam Provinciae Tingi-

(*a*) Cap. 7.
(*b*) Ad A. 3448.
(*c*) Sect. 13.
(*d*) Cap. 9.
(*e*) In *Gemara Babylonia* ad Tit. *Sanbedrin* Capit. 11. fol. 91. Et in *Bereſith Rabba* Parash 61. fol. 68.

gitanae tradit Procopius (a). Ex iure ſucceſſionis in Abrahae bona, ſeu familiae erciſcundae agebant Iſmaëlitae, & Cethurae poſteri. Aegyptii demum ſibi aurum, argentumque reſtitui poſtulabant, quod Hebraeis Aegypto diſceſſuris maiores ſui mutuo dederant. Cuius concertationis praeter Clementem Alexandrinum, Epiphanium, & Iſidorum Peluſiotam, meminit quoque his antiquior Tertullianus ajens (b): *Age infeliciſſime Haeretice, te ipſum expoſtulo arbitrum: cognoſce in utramque gentem prius, & ita de auctore praecepti iudicabis. Depoſcunt Aegyptii de Hebraeis vaſa aurea, & argentea. Contra Hebraei mutuas petitiones inſtituunt, allegantes ſibi quoque eorum dem patrum nomine, ex eodem ſcripturae inſtrumento, mercedes reſtitui oportere illius operariae ſervitutis pro laterinis deductis, pro civitatibus, & villis aedificatis. Quid iudicabis Optimi Dei elector? Hebraeos fraudem agnoſcere debere, an Aegyptios compenſationem? Nam & aiunt ita actum, & legatos utrinque, Aegyptiorum quidem repetentium vaſa, Iudaeorum vero repoſcentium operas ſuas, &c.* Ut ut autem ſe habuerint hae diſputationes coram Alexandro M. habitae, ab eoque in favorem Iudeo-

(a) Lib. 2. *De Rebus Vandalicis*.
(b) Lib. 2. *contra Marc.* cap. 20.

daeorum absolutae, si Talmudicis, & Rabbinis aliis credimus, tamen haud obscure iisdem innuitur quam alte illorum animis opinio cum de ingressu Alexandri Hierosolyma, tum de sibi conlatis beneficiis insedisset. Idem dicimus de *Aera Contractuum*, iuxta quam Chirographa, Testamenta, libellos matrimoniales, & repudii, instrumentaque omnia publica ultra mille annos obsignavere, quamve institutam, receptamque fuisse post eiusdem Regis adventum Hierosolyma, habitumque, cum IaddoPontifice colloquium, statuunt iidem Talmudici in *Avoda Sara*, Auctor libri *Iuchasin* seu *Familiarum* (*a*), R. Salomo, Moses Aegyptius, & alii.

IV. Suffragantur quoque Iosepho, eiusque narrationem excipiunt nonnulli veteres Ecclesiae Patres, aliique Christiani Scriptores, quos iam ad dicendam pro eo caussam praestat excitare. Origenes imprimis de gente Iudaica disserens (*b*), quam Celsus aspernabatur, ita in rem nostram ait: *sed hanc gentem Deo probatam fuisse inde arguitur, quod etiam ii, qui sunt a fide alieni, summum Deum appellent Hebraeorum Deum; quodque, quamvis parvo numero superfuerint, reliquiae tamen divina potestate servatae fuerint incolumes, ita ut nihil ab Alexandro Macedone*

(*a*) fol. 15. & 90.
(*b*) Lib. V. C. *Celsum* num. 50.

ne passi fuerint, tametsi propter foedera quaedam, & iuramenta, contra Darium arma capere recusaverint. Quin aiunt summum Iudaeorum Pontificem Sacerdotali veste indutum ab illo Alexandro adoratum fuisse, dixisseque Alexandrum sibi per somnum visum esse quempiam eadem illa veste ornatum, qui ipsi praedixerat, se totam Asiam armis esse subacturum. Nos igitur Christiani affirmamus Iudaeos prae caeteris Deo placuisse, & fuisse probatos. Nemo etiam in his Cypriani (*a*) Alexandri cum Iaddo congressum non agnoscat: *Hoc ita Alexander M. insigni volumine ad matrem suam scribit metu suae potestatis proditum sibi de Diis hominibus a Sacerdote secretum, quod maiorum, & regum memoria servata sit, inde colendi, & sacrificandi ritus inoleverit.*

V. Origeni concinit Iulius Africanus in fragmento Commentariorum in Danielem, quod Eusebius (*b*), et Hieronymus (*c*) exscribunt; percensitis enim aliquot summis Hebraeorum Sacerdotibus ita prosequitur: *post quem Iaddus, cuius aetate Alexander Rex Macedonum condidit Alexandriam, ut Iosephus in An-*

(*a*) Lib. de *Idol. Vanit.* Quaedam etiam habet Epiphanius, quae huc spectant, in haeresi Ebionitarum.
(*b*) Lib. 8. cap. 1. *Praeparat. Evang.*
(*c*) Cap. IX. *Comment.* in Danielem.

Antiquitatum libris loquitur, venitque Hierosolyma, & victimas in Templo immolavit.

VI. Eusebius quoque Caesariensis in Chronico ait (*a*) primo*: Alexander adversus Illyricos, & Thraces feliciter dimicans, subversis Thebis, in Persas arma corripuit, & apud Granicum flumen Regiis ducibus oppressis Urbem Sardeis cepit*. Et paullo post*: Alexander capta Tyro, Iudaeam invadit, a qua favorabiliter exceptus, Deo victimas immolavit, & Pontificem Templi honoribus plurimis prosequitur, Andromacho locorum Custode dimisso, quem postea Samaritani interficiunt: ob quae ab Aegypto reversus Alexander magnis eos suppliciis affecit, & Urbem eorum captam Macedonibus ad habitandum tradidit*. Haec non a solo Flavio Iosepho, ut visum Vallarsio, Eusebium accepisse duo probant; & primum quidem quia Iosephus non post Tyrum, sed post Gazam captam, Hierosolyma infenso animo properasse Alexandrum narrat; alterum autem, quia idem Iosephus nihil habet de Andromacho, deque suppliciis, quibus obnoxii Samaritae fuere eiusdem interemptores. Atqui unde haec deprompserit Eusebius; an ex Iusto Tiberiensi, quem in Prologo una cum Iosepho laudat, an ex

(*a*) Num. MDCLXXXIII.

ex alio quopiam rerum Gentis Iudaicae Antiquo Scriptore, ut censet Hieronymus de Prato (a), non satis scio: hoc habeo compertum, recte a doctissimo Caesariensi Antistite constitutum fuisse (b) res Hebraeorum scilicet ab Hebraeis scriptoribus esse repetendas; *Nec enim aliunde opinor*, aiebat, *quam ex propriis eorum quoque fontibus res Hebraeorum hauriendae sunt, cum Aegyptiacas ab Ææegyptiis, & a Phoenicibus Phoenicias petierimus, Graecasque similiter ab iis, qui nominis apud Graecos celebritate floruerunt, adeoque a philosophis, non autem ab iis, qui in philosophia hospites, ac peregrini essent, quae ad philosophiae rationes, ac decreta pertinebant. Quos tu vero iustius de Medicinae praeceptis quam Artis illius peritos consulas? Eodem plane iure statuo res Hebraeorum non aliis, quam Hebraeorum ex litteris esse repetendas.*

VII. Auctor Commentarii, sive interpretationis in *Danielem*, qui extat inter Opera S. Ioannis Chrysostomi (c), eius de se perlegisse prophetiam cum Hierosolymitanum templum adiisset, his verbis testatur: *Et vide quae inter Darium, & Macedones gesta sunt. Quam*

 ob

(a) *Observat.* in Sulpicium Severum pag. 540. & seq.
(b) Lib. 7. cap. 8. *Praeparat. Evang.*
(c) Tom. VII. edit. Montfauconii.

ob caussam haec ? propter Iudaeos . Ideo & Alexander adoravit Templum, ut aiunt, cum hunc Danielis librum inspexisset: & Graeci vim praedictionum ipsius admirati sunt.

VIII. Denique Sulpicius Severus sic paucis totam historiam complectitur (*a*): *Adversus Darium Alexander Macedo acie conflixit. Eo victo, Persis imperium ademptum, quod ab initio Cyri steterat annos ducentos & quinquaginta. Alexander victor fere omnium gentium, adiisse Hierosolymae Templum dicitur, ac dona intulisse: edixitque per omne imperium, quod sui iuris effecerat, ut Iudaeis ibidem degentibus liberum esset in patriam reverti.*

IX. Exscriptis hactenus Patrum testimoniis nonnulla alia minime certe contemnenda, Graecorum Medii aevi eruditorum scriptorum libet adiicere, Georgii cum primis Syncelli ita scribentis (*b*): *Alexander Illyricos, & Thraces cepit: Thebas subvertit: Darii Duces ad Granicum Lydiae flumen devicit: Sardes occupavit: Tyrum obsedit: Iudaea recepta, Iaddum Pontificem divinis honoribus prosequutus est, & caesis victimis Deum coluit, cuius munere regendum orbem se accepisse praedicavit: Iudaeae, vicinisque locis curatorem dedit Andromachum, quo*

(*a*) Hist. Lib. II. cap. 17.
(*b*) *Chronograph.* pag. 261. edit. Paris.

quo a Samariae civibus interfecto, poenas ex Aegypto reversus exegit: Alexander captam Samariam Macedonibus habitandam concessit. Quae licet ex Chronico Eusebii deprompta videantur, Scaliger tamen in notis ad idem Graecum Chronicon pag. 59. haec, & alia multa *sine dubio desumta* esse affirmat a Dexippo, qui sub Valeriano, Gallieno, Claudio, & Aureliano pleraque ad Alexandrum pertinentia conscripsit, quae Syncellus quoque ad manus habuit. At quum idem hoc in loco nullam faciat Dexippi mentionem, tanti ponderis esse non potest sola Scaligeri auctoritas, ut illud fragmentum Dexippo indubie vindicetur (*a*).

X. Syncello iungimus Georgium Cedrenum, qui summos enumerans Iudaeorum Sacerdotes (*b*) cum ad Iaddum pervenit ait: *Quo Pontificatum gerente Alexander Hierosolymis Deum adoravit. Etenim attonitus habitu Pontificis insolente, solus a curru descendit, nomenque Dei adoravit, Pontificemque maximum salutavit, ab eoque & universis Iudaeis vicissim est uno ore salutatus. Cum autem Syriae, ac cae-*

 teri

(*a*) Vide Fabricium Biblioth. Graecae Lib. V. cap. 5. seu Vol. VI. pag. 231., & Hieronymum de Prato loco cit. pag. 539. & seq.

(*b*) In Compend. Histor. pag. 194. edit. Paris.

teri Reges id factum mirarentur, atque mente Alexandrum abalienatum putarent; ac praesertim Parmenio, exercitus ductor, miraretur quid rei esset, quod instar subditorum alicuius sese in terram rex prostravisset; respondit Alexander, hunc se honorem non pontifici detulisse, verum Deo, quem is coleret, ac qui sibi auxilium contra hostes promisisset. Quo enim tempore bellum contra Persas meditatus, eorum ingentem potentiam reformidasset, Deum sibi per insomnium specie huius Pontificis visum; bono esse animo iussisse, & alacriter institutum exsequi: nam suo nutu Persarum Regnum in ipso Alexandro desiturum. Itaque sibi Pontifice in hoc habitu conspecto, in memoriam insomnium redactum: seque haud abs re adorasse. Haec fatus, dextra summo Pontifici iniecta, comitantibus caeteris Sacerdotibus Hierosolyma intravit. Ibi Sacrarum Literarum Doctores allato Danielis libro, eius vaticinium exposuerunt, quo praedicebatur fore, ut Macedo Persarum Regnum everteret. Qua ex re Alexander cum ingentem cepisset laetitiam, Templum Dei adiit, Deoque rem Sacram, praescribente omnia Pontifice Maximo fecit, eumque Pontificem, ac reliquos omnes Sacerdotes dignis muneribus donavit, Templum splendidis, ac magnificis donariis exornavit, atque ita demum contra Persas movit.

XI.

XI. Demus etiam locum Ioanni Zonarae cuius haec sunt verba (*a*): *Hic porro dum Tyrum obsidebat, per litteras a Pontifice Iudaeorum petiit, auxilia sibi mitti, & forum praeberi exercitui, sibique ea dari, quae pensitare Dario soliti essent. Cum autem Pontifex se iure iurando obstrictum esse Dario, ne arma contra illum ferret, dixisset, idque vivente illo violaturum negasset: Alexander iratus, se bello petiturum Hierosolyma comminatur: captaque Tyro contra Urbem proficiscitur. At Pontifex Ioadus ob regis iram anxius, Deum orat, ne populum destituat: quem Deus insomnis bono esse animo iubet: ac portis apertis, & urbe exornata ipsum cum Sacerdotibus solito habitu, populum candidis vestibus Regi obviam prodire. Facit ille ut iussus erat. Alexandro iam appropinquante, cum Sacerdotibus, & Urbana multitudine in locum quemdam prodit, unde & urbs, & templum conspiciebatur. Militibus autem opinantibus Regem jussurum Urbem diripi, & Pontificem occidi: Alexander cum Sacerdotes, & populum, ut ante dictum est, ornatos vidisset, ac Pontificem hyacinthina & inaurata stola indutum, Cidari capiti imposita, & auream in eo laminam, cui Dei no-*

(*a*) Annal. Lib. IV. num. 15. pag. 197. edit. Paris.

nomen inscriptum erat, solus accessit, atque adoravit, Pontificemque salutavit. Eo facto cum caeteri omnes obstupuissent, Parmenio etiam rogare ausus est, cur Iudaeorum Pontificem adorasset? Cui respondit, se non illum, sed Deum, cuius ille Sacerdotio ornatus esset, adorasse: „ Nam hunc, inquit, in somnis vidi, dum „ adhuc parum a Macedonia recessissem, in „ hoc habitu. Is me de Asia subigenda cogi- „ tantem, hortabatur ne cunctarer: & pro- „ mittebat se ipsum fore ducem exercitus, & „ Regnum Persarum mihi traditurum. Cum „ autem neminem adhuc, praeter istum modo „ tali habitu viderim: tum visionis nocturnae „ sum recordatus, tum Deo auctore bello mo- „ to me Darium superaturum confido, & re- „ gno Persarum potiturum „ *His dictis, & dextera Pontifici porrecta, Urbem est ingressus. Cumque in Templum ascendisset, Deo victimas ex praescripto Pontificis immolavit: ac Danielis libro viso, quo scriptum est Regnum Persicum a Graeco evertendum esse, laetatus, omnibus Iudaeorum postulatis annuit.*

XII. Postremo non praetereundus est Michaël Glycas rem ita gestam referens (*a*): *Philippo successit Alexander, qui quum adversus Persas*

a) P. II. Annal. pag. 141. edit. Paris.

Persas, atque Medos expeditionem suscepisset, a Iudaeis petiit, ut sibi copias auxiliares mitterent. Re non impetrata, quod illi dicerent, se Dario foedere coniunctos esse, quo contineretur, ne bellum adversus ipsum gererent, recta in eos cum exercitu contendit. Tum vero Pontifex maximus terroris caussa vestem illam admirandam indutus, occurrit Alexandro: qui formidine perculsus, & ex equo delapsus, ad pedes Pontificis accidit. Ad hanc rem quum homines extranei magnopere obstupescerent, respondit Alexander: non se congenulando Sacerdotem venerari, sed cultum ab eo Deum, quem eiusmodi habitu conspexerit se contra Persas instigantem, & animantem. Hanc ob caussam Deo quoque rem Sacram Hierosolymis fecit. Itaque deinceps prudenter admodum, & solerter occupavit omnia.

XIII. Haec Mediae aetatis Graecorum libuit testimonia recitare; etsi enim unum Iosephum fere videantur exscripsisse, nonnulla tamen singularia prae se ferunt, quae ab iis fuisse conficta haud ita facile quispiam iure dixerit. Longum autem opus, nec vero necessarium, susciperem, si ceteros viros doctissimos heic vellem percensere, qui Iosephi narrationem probavere. Meminisse sat fuerit horum in censu numerari Carolum Sigonium, Ioannem Seldenum

num, Hadrianum Relandum, Iosephum Scaligerum, Iacobum Usserium, Dionysium Petavium, Natalem Alexandrum, Ioannem Nicolaium, Humfreddum, Prideauxium, aliosque permultos; quos etsi accuratissime Iosephi hac de re dicta haud expendisse contendas, fatearis tamen necesse est nec illa suis indigna calculis, nec vero incredibilia iudicasse; hoc ipso scilicet quod eadem suis in scriptis unius Iosephi plerumque fide, ac testificatione contenti retulerunt. Plus nempe apud eos valuit unius perdocti, & antiqui Auctoris de rebus suis scribentis testimonium, quam silentium exterorum.

XIV. Flavianam tamen narrationem Iudaicis Fabulis, Rabbinorumque figmentis omnino similem esse censuit Antonius Van-Dale in *dissertatione super Aristea* (*a*) cui Ioannes Hudsonus adiungit (*b*) Thomam Wagstaffe in *Responsione* ad Lloydii Epistolam ad Scherlockium *de facto Ladduae*. Post hos maiori animadversionum copia idem factum oppugnavit Moylius in Epistolis ad Humfredum Prideauxium (*c*); ac demum nuperrime, cum

(*a*) Cap. X.
(*b*) In not. ad Lib. XI. cap. 8 *Antiquit. Iud.*
(*c*) Epist. IV. & VI. Extant ad calcem Gallicae Versionis *Historiae Iudaeorum* edit. Amstelod. anni 1744.

cum Vandalii, tum Moylii recusis argumentis, Anonymus Gallus in Dissertatione, in qua Veterum rerum Alexandri Scriptorum criticum examen instituit (*a*). Nec defuere alii, quibus recenti memoria aut suspecta, aut falsa prorsus visa est eadem Historia, imprimisque Voltaerius, qui saepe ob id Iosephum propterea laceravit. Sed hi quum aut Vandalium ac Moylium ferme exscripserint, aut nulla peculiaria sententiae suae momenta in medium attulerint, non est certe cur heic de eorumdem nomine ac numero soliciti esse debeamus. Quare eorum numeratione praetermissa, ad ea potius refellenda, quae Iosepho opponuntnr, praestabit accedere; nam id, quum a nemine hactenus, quem viderim, praestitum fuerit, operae pretium me esse facturum putavi si fecissem.

XV. Id vero ut ordine aliquo exequamur, exceptionem primo refutabimus, quae ex sacrorum profanorumque scriptorum silentio ducitur, tum perpetuum veluti ad exscripta Flavii Iosephi verba commentarium adhibebimus, ostendemusque nihil eius in narratione reperiri, quod eam aut prorsus esse incredibilem commonstret, aut aperte falsam persuadeat. Itaque validius telum, quod se in Iosephum

 in-

(*a*) *Examen critique des Anciens Historiens d' Alexandre*, Parisiis 1775.

intorquere posse iudicent laudati Critici, ex silentio depromitur cum sacrorum tum profanorum scriptorum; aiunt scilicet fidem omnem superare eorum neminem tantae rei meminisse, non Scriptorem Machabaicum, non Diodorum Siculum, non Plutarchum, non Arrianum, non Iustinum, non Q. Curtium, non denique alios. Atqui, ut de silentio primum dicam utriusque Machabaeorum libri Auctorum, praeter rem atque iniuria prorsus hi Critici contendunt ab iis Alexandri accessum Hierosolyma commemorari debuisse, qui sibi tantum proposuerant nobilissima Mattathiae, filiorumque facinora, atque immanitatem Aegyptiorum, Syrorumque regum adversus Iudaeos fusa oratione describere. Hinc his in libris, quae Iudaica gens primum Syriae Regibus serviens, deinde excusso iugo sui iuris facta, quadraginta quinque circiter annorum lapsu & gessit, & sustinuit duo Auctores complexi sunt, initio ducto a postremis annis regni Seleuci Philopatoris, qui Templum per Heliodorum pollui iussit, usque ad postremos Antiochi Sidetis, sub quo per insidias Simon Machabaeus est interfectus. Ut autem ad haec enarranda viam sibi quodam modo pararet primi Machabaici Scriptor, e re sua, imo necessarium duxit ab Alexandro Magno exordiri, ex cuius imperii parti-

titione ii Reges prodierant, qui Iudaeos tantopere afflixerant, maxime dum collabentem Rempublicam sustinere adversus Antiochi impios conatus, atque finitimarum gentium impetus niterentur. Fecit vero id paucis adeo ac generalibus verbis, ut nil pressiori stilo scribi potuerit, nihilque forte iam sit in graecis, caeterisque Auctoribus quod probari possit, si omnia sint abiicienda, quae in Machabaica Synopsi non leguntur.

XVI. Iam ut ad profanos Auctores me conferam, antequam de singulis dicere incipiam, pauca liceat praemittere de peculiaribus Hebraeorum vivendi institutis, deque inde orta Veterum in illorum rebus inscitia: hoc enim patefacto, minus silentium mirabimur Historicorum qui Iosepho obiiciuntur. Sane Iudaica gens ex instituto suo ita fuit a reliquis gentibus discreta, maxime ante Alexandri expeditionem, ut Herodotus ne eius quidem nomen habuisse compertum videatur. Nullo illa se commercio, nulla affinitate cum iis consociari iugiter enixa est, qui viverent alieno more, & diversis ritibus ac religione uterentur. Piaculum etiam censebant extra Palaestinam vivere. Hinc teste Maimonide, scitum illorum vulgare fuit: qui peregre extra Terram Sanctam degit, velut syderum planetarumque cultorem habendum. Neque

ſane erat quod eos excuſaret, niſi fames ſterilitaſque, aut id genus alia ad ſolum vertendum coegiſſent. Atque inde eſt, quod nullibi legatur Iudaeos exſilio inſontes animadvertiſſe, ne, dum ſceleribus debitam poenam irrogarent, religionem proderent ſuam. Id ſaepe ethnici experti ab iis expoſtulaverunt. Querebatur Lyſimachus (*a*) Moſem in mandatis dediſſe Iudaeis ut nullum erga hominem benevoli eſſent, neque optima iis, ſed peſſima conſilia darent. Quod, etſi a vero abhorret, vulgatam tamen de Iudaeis hominum reliquorum opinionem oſtendit. Querebatur & Apollonius Molonis (*b*): *A Iudaeis non admitti, quicumque diverſis de Deo opinionibus eſſent impliciti, nec conſuetudinem iniri cum iis, qui aliam vivendi rationem eſſent amplexi*. Trogus quoque (*c*): *Caverunt ne cum peregrinis communicarent, quod, ex cauſſa factum, paulatim in diſciplinam, religionemque convertit*. Quam expoſtulationem tantum abeſt, ut ſibi probroſam putarent Iudaei, ut ſibi eam potius laudi ducerent; atque id praeceptum de Repubblica ab extraneorum contagio prohibenda, Platonem a Moſe ſumpſiſſe Ioſe-

(*a*) Apud Ioſeph lib. I. contra Ap. c. 34.
(*b*) Apud eumd. lib. II. contra Ap. c. 37.
(*c*) Iuſtinus Lib. XXXVI. cap. 2.

ſephus glorietur (*a*). Quis ergo ſibi perſuadeat gentium aliarum oſores & contemptores Iudaeos tam facile iis faſtorum ſuorum penus reſeraſſe, quos vix allocutione etiam ſua, & commercio dignarentur? Quis credat Graecos caeteroſque aut Iudaicas res incorrupte mandare monumentis litterarum, aut ſummo eas cognoſcendi deſiderio affici potuiſſe? Hinc illa de Iudaeis ſive portenta, ſive mendacia promanarunt a Ioſepho confutata maxime in libris adverſus Apionem Grammaticum Alexandrinum perſcriptis, tum inde iactata ſaepius ſive odio gentis, ſive verae diſciplinae ignoratione. Sed & idem Ioſephus cauſſas alias aperit, ob quas ethnici obſcuram admodum, incertamque de Iudaeis, horumque moribus, legibus, inſtitutis factiſque notitiam habuere. Inquirens enim cur Iudaea ſero valde ad Graecorum cognitionem pervenerit, aiebat (*b*): *Quod ad nos attinet, terram habitamus, quae neque mari vicina eſt, neque negotiationibus gaudemus, neque earum cauſſa nobis conſuetudo cum aliis gentibus eſt, ſed ſunt Urbes quidem noſtrae procul a mari ſitae: ipſi autem nos regionem bonam incolentes, hanc cum labore exercemus; maxime vero omnium liberis educandis ſtudentes & legum cuſto-*

(*a*) Lib. cit. C. Ap.
(*b*) Lib. I. C. Ap.

ſtodiae, ut qui pietatem ad illas exactam opus totius vitae maxime neceſſarium fecerimus. Cum igitur ad ea, quae dicta ſunt, accedat etiam vivendi ratio propria, nihil erat priſcis temporibus, quod faceret nobis commercium Graecorum, ſicut Aegyptiis mercimonia, ex rebus quae importarentur aut exportarentur ad alias gentes, & Phoenicibus oram maritimam accolentibus, cauponandi, & negotiandi ſtudium ex amore pecuniae. Sed neque ad latrocinia ſicut alii quidam, aut amplius habere deſiderantes, bellum exercendo converſi ſunt patres noſtri, licet regio multis ſtrennorum virorum myriadibus abundaret. Quo factum eſt ut Phoenices negotiationis ergo ad Graecos navigantes ſtatim agniti fuerint, & per illos Aegyptii, dein omnes a quibus ad Graecos onera perferebant, immenſa maria tranſeuntes. Medi vero poſtea, atque Perſae illis innotuerunt poſtquam Aſiae imperarunt, Perſaeque praecipue cum uſque ad alteram continentem expeditiones feciſſent; Thraces autem propter vicinitatem & Scythae ab iis qui in Pontum navigant cogniti ſunt; atque in univerſum omnes ad mare vel orientale, vel heſperium habitantes, in eorum notitiam facilius venerunt, quibus in animo fuit aliquid hiſtoriae ſcribere. Eadem hinc fere Ethnici ſive rerum Iudaicarum ignoratione, ſive

gen-

gentis odio laboravere, etiam quum post Alexandrie xpeditionem magnus Iudaeos inter & Graecos usus intercessit, ut qui non illius solum essent imperio subditi, sed in eius etiam exercitu stipendia facerent; ac praeterea dum statim post Alexandri obitum Ptolemeus Lagi occupatis Hierosolymis magnum Iudaeorum numerum in Aegyptum traduxit, & ius Alexandrinae civitatis iisdem tribuit. Hoc scilicet vel non multa illa testantur fabulis commentisque permixta, quae de Iudaeis Graeci, qui postea floruere, suis Historiis inseruerunt.

XVII. Quo certe numero non est eximendus Diodorus Siculus, etsi eumdem *primum apud Graecos nugari desiisse* scripserit (a) Plinius. Quantopere is Mosaicam, universamque demum Iudaeorum deformarit Historiam, Samuel Bochartus, Isaacus Vossius, & doctissimus olim Abrincanorum Episcopus Petrus Daniel Huetius praesertim palam fecere. Atque, ne a re, de qua agimus, longius discedamus ille idem Gallus Anonymus, qui Iosephum exagitat, hoc iudicium tulit de Libro XVII., in quo Diodorus res Alexandri persequitur (b): *le style en est lâche; les réflexions, quoique rares, n' en sont pas moins triviales. Diodore n' y*

(a) Praefat. ad Hist. Nat.
(b) Sect. Prem. pag. 32. & suiv.

indique iamais les ſources où il a puisé, & n' appuie ce qu' il raconte d' aucune autorité ; enfin il manque ſouvent d' exactitude, & n' eſt point heureux dans l' arrangement des faits. La premiére partie de ce livre comprend tous les événemens qui précédent la bataille de Gaugaméle ; elle, m' a paru travaillée avec plus de ſoin & ſupérieure à celle qui la ſuit : cet Ecrivain ſemble s' être fort négligé dans cette ſeconde partie, où il eſt difficile de bien ſaiſir l' enchaînement des faits, & l' ordre des marches, & de diverſes expéditions de l' Armée Macédonienne. La Chronologie y eſt entiérement bouleverſée, & la lacune qu' on y trouve, eſt fort propre à augmenter l' obſcurité qui naît de ce déſordre. La guerre des Scythes, la révolte des Sogdiens, la mort de Clitus & celle de Calliſthéne, le mariage de Roxane, & le commencement de l' expédition des Indes, ne ſe liſent plus dans le texte de Diodore, & aucun Manuſcrit n' a pu, iuſqu' à préſent, ſuppléer cette lacune. Le vrai & le faux ſont ordinairement racontés du même ton par Diodore qui ne cherche, ni à éblouir, ni à ſurprendre. Si cet Hiſtorien paroît ſuivre ſouvent de bonnes guides, d' autres fois il ſe laiſſe égarer par Clitarque, dont il copie les récits

fa-

fabuleux [a] *Ces defauts n'empêchent point que cette partie de son Histoire ne serve utilement à éclaircir plusieurs faits de la Vie de Alexandre &c.* Iam qui neque diligens fuit scriptor, neque a fabulis abhorruit, maxime quum de Iudaeis ageretur, neque denique Alexandri itinera exacte notavit, eum huius regis Hierosolyma ingressus non meminisse mirari non debemus.

XVIII. Neque profecto magis nos urget Plutarchi item silentium, postquam ipse qua ratione ad vitam Alexandri perscribendam se contulerit, ita declaravit; *Alexandri Regis vitam, & C. Caesaris, a quo est Pompeius oppressus, hoc Commentario descripturi, ob numerosas eorum res gestas, nihil praefabimur aliud, quam ab lectoribus postulabimus, si non omnia neque sigillatim factum quoddam celebre adamussim persequamur, sed perstringamus pleraque, ne mihi obstrepant. Neque enim historias, sed vitas conscribimus: neque semper clarissimae quaeque res virtutes vel vitia repraesentant, sed exiguum subinde factum dictumque, & iocus aliquis citius speciem edat morum, quam funestissima praelia, maximae acies & Urbium expugnationes. Ut ergo Pictores ex facie & vultu,*

E

(a) Vide Vesselingium Not. in Diodorum T. II. pag. 170. 216. 219. 220. 230. &c.

tu, ex quibus elucent mores, imaginem desumunt, nec de caeteris membris laborant magnopere; ita concedendum nobis est animi indicia ut perscrutemur, ac cuiusque per haec informemus vitam, aliis molem rerum & certamina permittamus. Idem Plutarchus praeter alia de Iudaeis commenta, putidissimam quoque illam calumniam de asini capite ab iisdem in Templi Hierosolymitani penetralibus consecrato excepit [a]. Quod factum etiam a Cornelio Tacito, quem perstringit Tertullianus [b].

XIX. E Graecis, quorum silentium nobis opponitur, unus superest Arrianus; eorum sane omnium, qui in rebus Alexandri conscribendis desudarunt, nobilissimus. Habet tamen is quaedam in sua ad libros *de Expeditione Alexandri* Praefatione, ex quibus caussam possimus eruere cur Alexandri Hierosolyma ingressum praetermiserit. Fatetur in ea scilicet se Ptolemaeum Lagi, atque Aristobulum esse sequutum, quia eadem ambo tradiderunt, caeteros, quia inter se dissentientes, neglexisse: *Ptolemaeus Lagi*, inquit, *& Aristobulus Aristobuli filius quaecumque de Alexandro Philippi filio scribentes, eadem ambo commemorant, ea tan-*

(a) Lib. IV. *Symposiac.*
(b) Apologet. cap. 16.

tanquam verissima conscribam: ex iis vero, in quibus inter se dissentiunt, quae mihi fide pariter & narratione digniora videbuntur, seligam. Certe de Alexandro alii alia memoriae prodiderunt, neque ullus est de quo aut plures extent scriptores, aut magis inter se dissentientes. Sed mihi Ptolemaeus & Aristobulus prae caeteris fide digni visi sunt: hic quidem quod Regi Alexandro socius expeditionis fuerit: Ptolemaeus autem, quia praeterquam quod una militavit, turpius in eo [quippe qui Rex etiam esset] mendacium, quam in alio quopiam esset futurum: uterque, quod mortuo iam tum Alexandro scribunt, quum neque necessitas neque merces, qua adducti aliter quidpiam atque accidisset scriberent, esset proposita. Non erraret autem, uti censeo, qui suspicaretur Ptolemaeum & Aristobulum, quos duces habuit Arrianus, ea solum suos in Commentarios retulisse, quae ad obsidiones maxime insignes, ac res ceteras magni momenti pertinerent, paucis ac generalibus verbis Regionum indigitatis deditionibus, & similibus; atque inde factum ut idem Arrianus posteaquam obsessam captamque Tyrum dixisset, antequam Gazae obsidionis descriptionem adgrediatur, atque conceptam animo ab Alexandro in Aegyptum profectionem, haec

tantum [a] praemiserit; *Et caetera quidem Syriae, quae Palaestina vocatur, oppida in suam potestatem adduxerat*; iis prorsus praetermissis, quae Iosephus retulit. Cum praeclarioribus certe Regis Macedonum gestis vix conferri posse videbatur Iudaeorum extra Hierosolyma occursus, quos Graeci aut vix noverant, aut despiciebant; eo vel maxime quod Alexandri comites similia frequentissime spectasse credibile sit, dum ille victor omnium fere gentium vel iure victoriae, vel spontanea populorum deditione urbes ingrederetur. Non potuit autem, nec vero debuit ea se ratione gerere Iudaeorum Historicus, qui in Archaeologia sua sibi proposuerat Reipublicae Hebraicae formam, fortunae vicissitudines, Populi ad pietatem institutionem, bella tot saeculis suscepta, atque caetera, quae Annalium scriptor prae oculis habere debet, praecipue comprehendere ac enarrare. Quam multa is propterea certissima tum in Iudaicis Antiquitatibus, tum in libro de Bello Iudaico exhibuit, quae Graeci Romanique scriptores vel omiserunt prorsus, vel leviter attigerunt? Cuius, diligentiae illustre habemus exemplum in iis, quae de captis a Pom-

(a) Lib. II. *De Expedit.*

a Pompeio Hierosolymis his verbis refert [a]: *Non mediocriter autem laesa est Templi religio, inaccessi prius & pedibus* [b] *& oculis. Nam Pompeius & eius comitum non pauci in penetrale ingressi sunt, & ea viderunt quae nemini alii mortalium, nisi Pontificibus solis, videre fas erat. Cum autem intus essent & mensa aurea, & sacrum candelabrum, & paterae quibus libatur, & magna vis aromatum, praetereaque in thesauris sacrae pecuniae ad duo talentorum millia, nihil eorum prae pietate attigit; sed hac in re convenienter suae virtuti se gessit. Sequenti vero die iussis Aedituis, ut Fanum purgarent, utque Deo libarentur, quae lex iuberet, Pontificatum restituit Hyrcano, tum propter alia eius erga se officia, tum quia Iudaeos incolas Aristobulo auxiliari prohibuerat, bellique auctores securi percussit.* Quid vero tota hac de re Plutarchus *in Pompeio* retulit? Non alia profecto quam haec: *Iudaeam subegit, Regemque Aristobulum cepit.* Quid Appianus in *Mithridaticis*? Non plura quam ista: *Aretae Arabum Nabathaeorum Regi bellum intulit, & Iudaeis, qui cum Aristobulo suo rege defecerant; donec expugnavit Hieroso-*

(a) *Antiquit. Iud.* Lib. XIV. cap. 4.

(b) Haec de ea Templi parte sunt excipienda in quam ingredi soli Pontifici, & quidem semel tantum in anno, fas erat.

rosolymorum Urbem eis sanctissimam. Haec fusius *in Syriacis: Una Iudaeorum gens armis subigenda superfuit: cuius Regem Aristobulum victor Pompeius Romam misit, & Hierosolymorum, maximae sanctissimaeque in ea regione Urbis, moenia diruit*. Atqui nemo victoris in Templum Hierosolymitanum ingressus meminit, non Plutarchus, non Appianus, ut ex his apparet, non Dio Cassius, non Strabo, non Eutropius, non Orosius, ille scilicet, cuius de re nostra silentium Vandalius exaggerat; neque sane fortasse meminissent Cicero, & Tacitus, nisi de recenti re, tum de profanatis Gentis Sacris actum fuisset, quam ut *maledicam* & *suspiciosam* oderant cane peius & angue: adeo scilicet verum est exactam absolutamque rerum gestarum seriem ex probatis cuiusque gentis Scriptoribus esse repetendam. Longa item ac difficilis Hierosolymorum obsessio, in qua duodecim millia Iudaeorum cecidere, Pompeii facinus effecerant notius quam ut impune ab Historicis posset omitti, qui non diu post floruerunt. Tandem commentarios illos Ptolemaei atque Aristobuli, quos Arrianus praesertim secutus est, omnino accuratissimos fuisse valde dubitari posse censerem, maxime si universa expendantur quae de eversis ab Alexandro Thebis, factaque ob id ab Atheniensibus

bus gratulatione, idem commentatur [a].

XX. Venio nunc ad Latinos Hiſtoricos, Q. Curtium nimirum & Trogum Pompeium, ſive Iuſtinum, quorum ſilentio quoque ſeſe effert ac tuetur Vandalius. Et quoad Curtium quidem attinet, fateor me non valde eius ſilentio commoveri. Animadvertit vel ipſe eiuſdem editor & illuſtrator Tellierius hunc ſive Rhetorem, ſive Hiſtoricum incertae, ſi quiſquam alius, aetatis, at certo Ioſepho aliquot ſaeculis poſteriorem, non geographiae ſolum, ſed & hiſtoriae leges plerumque turbaſſe: parum ſcienter in praeliis deſcribendis eſſe verſatum: non ſatis accurato delectu vera a falſis ſecreviſſe, ac denique ſpecioſa magis quam certa haud infrequenter ſectatum fuiſſe. Nec mirum, quum etiam Clitarchum ducem habuerit; illum ſcilicet de quo Quintilianus [b] aiebat *Clitarchi probatur ingenium, fides infamatur;* & Cicero [c]: *Conceſſum eſt Rhetoribus ementiri in hiſtoriis, ut aliquid dicere poſſint argutius... ſic Clitarchus.* Plura Curtium narraviſſe aut diverſis exornata circumſtantiis, aut aliis intacta Scriptoribus ſatis patet ex Notis, ut aiunt, Variorum, quas Editioni ſuae omnium locupletiſsimae appoſuit Sna-

(a) Lib. I. Cap X. *De Expedit.*
(b) Lib. X. Inſtit. cap. I.
(c) In *Bruto*

Snakenburgius. Atqui ut iis fidem concilient eius Commentatores & Interpretes ea proferunt, quae Iosephi quoque vindicias satis bene conficiant. Sic Matthaeus Raderus ea defensurus quae tradit [a] de legatis Alexandri a Tyris contra ius gentium interemtis, ait: *Ceterum nihil est, quod moveare Glareani suspicione, arbitrantis hanc de legatis occisis historiam esse falsam, quod Diodorus & Iustinus illam praeterierint; quasi Iustinus & Diodorus non alia multa transmiserint silentio, quae Arrianus, & Curtius narrant. Quid si haec & alia habuere Callisthenes, Duris, Ptolomaeus, Aristobulus, & innumeri alii nobis invisi, Curtio olim forte lecti? Multa Aelianus, Poliaenus, Plinius adferunt aliis praeterita*. Christophorus quoque Cellarius de excursione verba faciens Alexandri in Mardorum gentem, a Curtio memorata [b], inquit: *non ineptam hic disputationem ponit Glareanus, habetque suspectam hanc Alexandri excursionem, cum nulla eius nec apud Diodorum, nec Arrianum mentio sit. Sed enim Curtius sua non tantum ex Diodoro hausit, sed multis aliis Graecis, qui hodie desiderantur*. Infinitos ferme extitisse rerum Alexandri Scriptores, horum Catalogi a Ioanne Ge-

(a) Lib. IV. cap. 2.
(b) Lib. V. cap. 6.

Gerardo Voſſio, Ioanne Alberto Fabricio, aliiſque confecti probant luculenter: hos autem omnes, vel potiorem partem ad manus fuiſſe Curtio caeteriſque, quorum ſilentium adverſus Ioſephum iactatur, aegre quiſque concedet, qui paucisſimos ab his laudari animadverterit. Quid ni ergo ab iis monumentis Alexandri adventum Hieroſolyma Ioſephus didicerit, quae aliorum diligentiam effugerunt? Quid etiam ſi his domeſtica acceſſere documenta, quum de re ageretur toti genti perhonorifica, eidemque etiam impoſterum profutura? Demum quaedam in Curtio leguntur, quae Ioſephi fortaſſe narrationem contra Moylium confirmare queant, dum nempe moerorem ab Alexandro ob mortem Hectoris conceptum referens, haec addit (*a*): *Oneravit hunc dolorem nuntius mortis Andromachi, quem praefecerat Syriae: vivum Samaritae cremaverant. Ad huius interitum vindicandum quanta maxime celeritate potuit, contendit. Advenienti ſunt traditi tanti ſceleris auctores, Andromacho deinde Memnona ſubſtituit, adfectis ſupplicio, qui Praetorem interemerant*. De eodem Andromacho haec item iam antea ſcripſerat (*b*): *Syriam quae Coele appellatur, Andromacho Parmenio*

F *tra-*

(*a*) Lib. IV. Cap. 8.
(*b*) Lib. cit. cap. 5.

tradiderat, bello quod supererat interfuturus. Ad haec admonuit Cellarius caussas interficiendi Andromachum non solum Samariae, sed & toti Palaestinae ab Alexandro praefectum, exactiones nimias, acerbiusque imperium fuisse. Quod certe aegrius caeteris ferre Samaritae debuerant, nec a tributis anni septimi exempti, nec aliis privilegiis ab Alexandro honestati quemadmodum Iudaei. E Curtii etiam verbis edidiscimus Alexandrum in urbe Samariae, Galilaeam inter & Iudaeam media, aliquando constitisse. Eccur ergo tum saltem intrare non potuit Hierosolyma, urbem utique multo clariorem, ob Templum praecipue, ipsorum etiam Ethnicorum testificationibus celebratum? Atque haec adversus Moylium urgemus praecipue, contendentem Alexandrum ab his regionibus longe semper absfuisse.

XXI. De Iustini tandem silentio non est cur multis differamus; posteaquam vel ipse Vandalii, & Moylii sententiae ὑπερασπιστής, scilicet Anonymus Gallus de eodem ita pronuntiavit (*a*): *Iustin Abreviateur de Trogue-Pompée, vivoit sous le regne d' Antonin-Pie* (*b*). *Cet Auteur se fait lui-même son procès en relevant l' ordre & la methode de son Original. Dé-*

(*a*) Loc. cit. pag. 37.
(*b*) Ger. Vossius *de Hist. Latin* Lib. 1. cap. XXXI.

Désordre dans la narration, inexactitude dans les faits, ce sont les defauts ordinaires de Iustin, qui consacre les onzieme & douzieme livres de son ouvrage au récit des exploits d'Alexandre. La precision doit caractériser un Abrégé, l'Ecrivain Romain n' est cependant que superficiel, quand il parle de ce Conquérant. On ne peut guère s' en rappòrter à son autoritè &c. Visum tamen Isaaco Vossio, Strigelio, & Cantelio adventum Alexandri Hierosolyma, occursumque Iudaeorum illa Iustini designare (a): *Memor tamen Darium adhuc vivere, Parmenionem ad occupandam Persicam classem, aliosque amicos ad recipiendas Asiae civitates misit: quae statim audita fama victoriae, ipsis Darii praefectis cum auri magno pondere tradentibus se, in potestatem victorum venerunt. Tunc in Syriam proficiscitur, ubi obvios cum infulis multos Orientis reges habuit. Ex his pro meritis singulorum alios in societatem recepit: aliis regnum ademit, suffectis in loca eorum novis regibus.* Quae eruditos viros impulerint ut ita sentirent, me prorsus latent. Fortasse *Infularum* mentio excitavit, quas non solum supplicantium, sed & Sacerdotum olim proprias fuisse dum victimas resque alias sacras procurarent,

 com-

(a) Lib. XI. Cap. X.

compertum est. Fortasse etiam ipsum Iudaeorum occursum, *Regum Syriae* nomine, obscure licet, indicatum sibi persuasere, praecipue quum rerum Iudaicarum Gentiles plerumque inscii, eas per ambages veluti repraesentarent. Ac revera Summum Iudaeorum Pontificem caeterosque ex ordine Levitico Sacerdotes, qui obviam Alexandro processere, Reges quodam modo videri potuisse quivis assentietur, si secum reputaverit in Synedrio, eiusque capite honorem fulsisse regiae dignitati proximum, auctoritatemque haud multo regia inferiorem. Hinc ab usu etiam Graecorum non abhorruisse scimus, ut ii, penes quos potestas, atque cura sacrorum suprema esset, uti erat apud Iudeorum Pontifices Synedriique Praesides, βασιλεῖς appellarentur. Sic qui inter Archontas Atheniensium locum tenebat ordine secundum, βασιλεὺς vocabatur, licet partes praecipuae eius muneris sacris in rebus procurandis versarentur, ut monitum hoc & aliis exemplis a Ioanne Gothofredo, Lackemachero (*a*). Fortasse etiam quae de Syriae Regibus Iustinus enarrat partim ab Alexandro in amicitiam receptis, partim regno privatis ad ea accomodari posse Vossius, & Strigelius crediderunt, quae de

(*a*). Part. X. *Observat. Philologicarum* Observ. V.

de Iudaeis, & Samaritanis a Iosepho memorantur, quum hi nec privilegiis fuerint ab Alexandro cumulati, nec eorum civitas servata sit; illi e contra in amicitiam, ac foedus fuerint recepti, tum privilegiis atque honoribus cohonestati. Fortasse demum, Sanaballetis, Samariae Satrapae a Dario constituti, ad Alexandrum defectionem, ut narrat Iosephus, Iustino in caussa fuisse cur Reges quosdam Syriae obviam ivisse Macedoni dixerit, sibi in animum induxerunt. Sed his, quae coniiciendo protuli, ut illorum Eruditorum sensus divinarem, duo a Iosepho commemorata adversari videntur, & alterum quidem dum refert Parmenionem Iudaeorum occursus spectatorem fuisse, qui tamen, si Iustino credimus, tum aberat cum Syriae Reges Alexandro obviam ivere: alterum autem dum item narrat idem Iosephus Syriae Reges sive Satrapas, ac regulos omnium officiorum testes fuisse quae Alexander erga Iudaeos prestitit iam iam ingressurus Hierosolyma. Atqui in eo sibi Iosephus, Iustinusque consentiunt, quod uterque in Alexandri comitatu Syriae Reges fuisse prodiderit. Sed & Iustinum quoque ipsum, sive potius Trogum Pompeium, cuius ille libros in epitomen redegit, rerum Iudaicarum inscium fuisse ex eo patet quod Hebraeos ob scabiem & vitiligi-

nem

nem ab Aegypto fuiſſe expulſos ſcripſerit (*a*). Quam calumniam ne Tolandus quidem, Spinoſa ipſo quandoque nequior, & impudentior, a ſe impetrare potuit ut probaret, cui tamen in deſignanda Iudaeorum origine potius fuit Strabonis commentum, quam earum Scripturarum auctoritas, in quibus gentis ſuae Hiſtoriam Moſes contexuit. Sic enim Strabo (*b*): *Cum mixtae ſint originis, fama quae maxime invaluit, perhibet eos, qui nunc Iudaei appellantur, ab Aegyptiis fuiſſe propagatos*. Ita ne ii quidem, qui multo candore Hiſtorias compoſuere, a falſis vero commiſcendis abſtinere potuerunt. Tanta ſcilicet erat tunc temporis etiam gentis Iudaicae execratio, factorum eiuſdem ignoratio tanta; ac praeterea adeo copioſa fabularum mendaciorumque adverſus eam in vulgus editorum ſeges, ut in haec vel oculatiores impingerent.

XXII. Praecipua exceptione, quae ex Scriptorum Alexandri rerum ſilentio ducebatur, ſatis, uti reor, extricata, reliquae iam ſunt expendendae, atque, ut ordinate procedamus, quemadmodum iam innuimus, illa cumprimis, quae ex Iaddi Iudaeorum Pontificis, tum Sanaballetis Samariae Satrapae, aetate depromitur

(*a*) Lib. XXXVI. cap. 2.
(*b*) Lib. 16. *Geograph.*

tur. Horum ſane virorum vel ſolam mentionem a Ioſepho factam, eius narrationem prorſus evertere, ac digito veluti monſtrare puram putamque eſſe fabulam, Moylius arbitratur. Chronici Alexandrini ſive *Paſchalis* auctoritati innixus, in quo Iaddi Pontificis obitus aliquot annis conſignatur, antequam Darius Codomannus regno potiretur. Confirmare hanc animadverſionem Newtoni calculis nititur Anonymus Gallus (*a*), ac poſteaquam admonuit optime ab illo extricatam illuſtratamque fuiſſe ſucceſsionem Summorum Pontificum, qui poſt ſervitutem Babylonicam ſacris Iudaeorum rebus praefuere, cum (*b*) eodem ſtatuit Iaddum aevo Artaxerſis Mnemonis floruiſſe; Simeonem autem Iuſtum, uti & Iudaei ipſi tradunt, ſuprema Sacra obiiſſe quo tempore Graeci Perſarum imperium invaſere, cum ſcilicet Oniae parenti ſuo, Iaddi autem filio, ſucceſsiſſet. His addam ego, ne quid diſsimulem, teſtimonium, caeteris adductis gravius, nimirum Nehemiae Scriptoris Libri, qui ſecundus *Eſdrae* dicitur, in quo capite XII. v. 22. commemoratur *Ieddoa* ſive Iaddus inter caeteros *familiarum Principes*, *& Sacerdotes in regno Darii Perſae*. Quae & ſi Newtoni calculis adver-

(*a*) Lib. cit. pag. 67.
(*b*) *Chronolog. Emendat.* pag. 395. & ſeqq.

adverſentur, graviſſimam tamen adverſus authenticitatem huius libri difficultatem pariunt, coguntque nos aut affirmare Nehemiam eius auctorem eſſe non poſſe, quod vel cogitare nefas viro Catholico, aut cum ipſius, tum vero etiam Iaddi aetatem ſi Ioſephi narratio comprobetur, eo uſque protrahere, quo vix vel primaevi homines pervenerunt. Nec revera aliud novae ac temerariae ſuae opinionis argumentum habuit Spinoſa, litigator acerrimus, & ubique contentioſus, quam quod ex capite Nehemiae duodecimo erui poſſe videtur, ut (a) negaret ab Eſdra, & Nehemia libros eſſe ſcriptos, qui ſub eorum nominibus feruntur, oſtenderetque longe poſt inſtauratum a Iuda Machabaeo Templi cultum a Sadducaeis fuiſſe confictos, *forte ea de cauſſa, ut populo oſtenderent Danielis Prophetias adimpletas eſſe, atque eum hac ratione in religione confirmarent, ne de melioribus & futura ſalute in tantis calamitatibus deſperarent*. Animadvertit nempe citato capite duodecimo cum nomen Iaddi reperiri, qui Ioſepho teſte obviam prodiit Alexandro Hieroſolyma eunti, tum Darii qui Codomannus cognominatus eſt; adeoque eſſe prorſus incredibile, ut Eſdras, aut Nehe-

(a) *Tractat. Theologico-Polit.* cap. 10.

hemias adeo longaevi fuerint, ut post Cyrum tot inde Persarum Regibus supervixerint. Atqui haec Spinosae argutatio plurimum roboris deperdit si Iosephi narratio deseratur.

XXIII. Sed haec tanti non sunt, ut in tantas nos angustias coniiciant, compellantque Iosephi narrationi valedicere. Implicatam esse Pontificum Hebraeorum seriem successionemque cum doctissimis viris non illibenter fateor, neque tamen annuo Newtonum, hoc genus argumenti mirabiliter, ut creditur, ita extricasse, ut eius calculi in re, de qua agimus, sint Iosephi testificationi praeferendi. Ac cum duo quidem sint, quae in Pontificum Hebraeorum Catalogo inquisitione opus habent: alterum quinam, & quot numero fuerint; alterum quo, quantove tempore in magistratu versati sint; utrumque propter Historicorum vel dissensionem vel silentium mire est impeditum. Nam Scriptura, e qua lux aliqua obscurissimae quaestioni poterat exspectari, multos e prioribus, quos solos attigit, praetermisisse videtur; & hos ipsos, quorum meminit, perobscure fuisse Pontifices declarat. Intervalla porro singulorum, vel quo tempore vixerint, funditus omisit. Unus subsidio nobis est Iosephus, a quo viri doctissimi Usserius, Petavius, Seldenus, & alii, qui Pontificum Catalogos conte-

texuerunt, seriem expresserunt, in subsidium etiam accitis Eusebio, Nicephoro, Hebraeorum Chronico, & aliis huiusmodi, ex quibus apparet non male ab illo Iaddi Pontificatum, Alexandro Magno regnante, constitutum fuisse. Quis enim vero Iosepho tuto praeferat Chronicon Paschale post ea, quae de Chronologia mire in eo perturbata, Bailletus, Tillemontius, aliique observavere? Quis eidem Rabbinos anteponat, quos & antiquitate & iudicio, ac praeterea monumentis superat, eorumdem aetate iampridem absumptis? His adde *Simeonem* illum *Iustum* a Rabbinis ipsis interdum *Iaddo* vel *Iddo* (*a*) nuncupari; ut inde verisimilem esse eorum opinionem possis agnoscere, qui volunt unum eumdemque Pontificem, pluribus fuisse nuncupatum nominibus, aut pluribus Pontificibus unum idemque nomen fuisse inditum; qua ex re, uti & ex variarum linguarum Hebraicae, Assyriacae, Aegyptiacae, & Graecae usurpatione cum miram varietatem nominum, tum confusionem processisse animadvertit Iosephus Voisinius [*b*]. Hanc etiam ob caussam mirum non est, si *Elia-*

(*a*) Quod ostendit Io. Vorstius in Notis ad Lib. II. Hist. Severi Sulpicii.
(*b*) Cap. 9. Observat. ad Proemium *Pugionis Fidei* Raymundi Martini.

Eliachimi Pontificis nomen, cuius in historia Iudith mentio fit, neque in Pontificum genealogiis ante servitutem Babylonicam perscriptis, neque in Scripturis, neque apud Iosephum extet apertissime. In Capitibus enim XXII. & XXIII. Libri IV. *Regum* creditur hunc *Eliachimum*, sive *Ioachimum* nomine patris Helciae appellari; in Paralipomenis autem, & in Baruchi Prophetia, ubi Helcias filius Sellum, & pater Azariae dicitur, nomen patris pro avo, & nepotis pro filio poni, ut Helcias pater sit *Ioachimi*, hic autem Azariae, quod in Scripturis non est insolens, neque eget exemplis ut probetur. Ex universis etiam Scripturis ab Aarone usque ad reditum a servitute Babylonis numerantur Pontifices XXVIII., quot numerat Iosephus, mutatis tamen nominibus quibusdam, atque inverso ordine. At ex libro I. Paralipomenon sigillatim XXIV., ex *Séder Olám*, sive *serie Temporum* Talmudistarum XXV. In eumdem scopulum incidunt, qui ab aedificatione Templi secundi usque ad Titum Catalogum Pontificum conficiendum susceperunt; quorum alii augent numerum, alii minuunt, atque in appellandis nominibus discrepant. Quid autem tanta varietas indicat, nisi in Sacris Bibliis uni Pontifici plura nomina, vel Pontificibus pluribus unum nomen

esse tributum? Atqui dum Sacrae Litterae aut silent, aut aperte non loquuntur satius perdoctis Chronographis visum est Iosephum, quam incertos Rabbinorum calculos, aut indiculos consectari. Neque sane mihi ullo modo in animum inducere queo, ut Iosephus, maxime si fabulam voluit contexere, quemadmodum placet Vandalio, qua genti suae successorum Alexandri benevolentiam conciliaret, ne verum quidem nomen Pontificis posuerit, qui tamen totius rei pars magna fuit.

XXIV. Hactenus autem animadversa non evertunt, neque Nehemiae libri αὐθεντίαν labefactant quae Spinosa regerit. Hunc errare primo ait Huetius [a] dum vult Nehemiam Cyri temporibus floruisse, a quo Iudaei Templum reaedificandi veniam impetrarunt, quum tamen Artaxersis aequalis fuerit. Constituit deinde eumdem Nehemiam puerum fuisse cum primum in Iudaeam profectus est, ut qui Regi esset a poculis, quo ministerio fere pueri fungebantur; iter autem illud incidisse in annum vicesimum Longimani. Hunc autem si regnum esse auspicatum ponamus anno Periodi Iulianae 4249., incidet vicesimus in annum

(a) *Demonstrat. Evang.* Proposit. IV.

num eiusdem Periodi 4269. , a quo tempore ad obitum Darii Codomanni, annum videlicet 4384. intercedunt anni centum & quindecim. Itaque si Artaxersis vicesimo, annum aetatis egerit decimum sextum Nehemias, natus erat annos circiter centum triginta & unum cum obiit Darius; quod profecto, neque mirum, neque novum esse, optime exemplis a Scaligero [a] demonstratum fuisse concludit. Non probat doctissimi Praesulis responsum Natalis Alexander, admonens Nehemiam eos inter numerari [b] Iudaeorum proceres, qui anno primo Cyri Persarum Regis cum Zorobabele Hierosolyma ascenderunt. Quo tempore si vel sexdecim annorum fuisse ponatur, natus fuerit necesse est annos ducentos, & triginta circiter cum Darius Codomannus obiit: quod profecto incredibile est [c]. Sed quis praestabit Darium istum esse Codomannum ab Alexandro superatum, non autem Darium Nothum, qui tertius ab Artaxerse Longimano regnavit, & quadraginta circiter annis a reditu Nehemiae vitam clausit? Quis etiam pro certo affirmet Iaddum in eo Nehemiae capite commemoratum iam

tum

(a) *De Emendat. Temp.* Lib. VI.

(b) I. *Esdrae* II. 2.

(c) Vide eiusdem Differt. VII. ad VI. Mundi aetatem Art. III.

tum Pontificem fuisse? Fortasse Iaddus natus est prope finem [a] vitae Darii Nothi, vel Artaxerse Mnemone regnum ineunte, & Alexandrum in Urbe excepit senex quidem, at nondum annis LXXX. maior. Sed detur & Darium Codomannum, & Iaddum iam Pontificem ibidem designari; Textum illum non Nehemiam scripsisse dicendum est, sed posteriorem alterum auctorem, Spiritu Dei utique plenum, apposuisse, ut Appendicem catalogo a Nehemia confecto. Quam responsionem quorumdam aliorum auctoritatem secutus amplexus est magnus Petavius [b]; nec erat sane cur illam improbaret Huetius, qui alibi fatetur Scripturae Sacrae reparatorem Esdram, sicubi se darent obscuriores ac difficiliores loci, huc & illuc de suo nonnulla in Libros Sanctos explicationis caussa infarsisse. Cui sententiae alii etiam exquisitae doctrinae, ac pietatis viri suffragantur, eamque plura exempla esse verissimam commonstrant. Atque ut aliqua ponamus, in capite ultimo Deuteronomii mors & sepultura Mosis describitur, atque commendatur ut Prophetarum maximus, cui similis nemo ultra in Israël surrexerit. Narrationem istam Mosem ipsum spiritu prophetico texuisse, sibique

(a) Usserius ad A. M. 3602.
(b) *De Doctrin. Temp.* Lib. 12. cap. 25.

que meritas dedisse laudes, Deo intus movente, Philo, Iosephus & Hebraeorum plerique respondent. At interpretes alii, ut responso solidiore Spinosam perstrepentem refellant, plerumque dicunt, ultimum istud caput, in quo ista de morte Mosis enarrantur, vel a Iosua, vel ab Esdra, vel a Synagogae magnae viris appositum fuisse, ne quid ad librorum Pentateuchi absolutionem desideraretur. Neque id inepte: si enim Esdras Libros Sacros recensuit, si Iosuas filios Israël vice Mosis in terram Chanaan deduxit, verisimillimum est alterum voluisse finem vitae Mosis Legislatoris ad calcem totius legis commemorare. Libro etiam Iosuae ad pleniorem rei expositionem ab Esdra additos fuisse communiter creditur locos duos capitis XV. & XIX. de portione Calebo data, de filiae nuptiis cum Othoniele, deque expeditione Danitarum, quoniam post Iosuae mortem ea contigisse ex Libro Iudicum docemur. Postrema duo commata Libri Tobiae recentiorem Auctorem, qui patris filiique scripta collegerit, habere, doctiorum interpretum sententia est. Idem iudicium ferri potest de Ieremiae Prophetiis, in quibus caput LII. Scriptor alter cum prioribus contexuit, ut verbis caput LI. finientibus monemur: *Huc usque verba Ieremiae*. A Barucho caput istud subnexum quidam

dam

dam iudicant: alii verius ab Esdra repetente dicere compendio excidium Hierosolymorum, atque ea, quae Babylone usque ad Iechoniae obitum evenerunt ex libro IV. Regum in hoc caput translata, ut Prophetiae Hieremiae lux afferretur, & Lamentationibus praecipue, quae olim unicum cum Prophetia librum efficiebant. Quid enim fuisset caussae cur Ieremias, aut amanuensis Baruchus casum Sedeciae iterum narrarent prolixius, quem in capite XXIX. iam satis narraverant? Sed exemplorum satis. Nec solum citata verba versiculi 12. capitis XII. Nehemiae Libro sunt addita, sed etiam, si quibusdam credimus, totum caput istud duodecimum ab initio ad v. 27. assutum est, quippe cum superiore & consequente oratione non colligatum, & Historiae cursum intercipiens. Etenim Nehemias modo explicato, quem tenuerat in instaurandis Hierosolymis, familias atque homines Urbem incolentes in capite XI. enumerat. His expositis ordo veluti postulabat de murorum Urbis dedicatione sermonem fieri, qui a versiculo 27. incipit. Igitur quaecumque de successione Levitarum, & Summorum Pontificum interiacent a fine capitis superioris nativa non sunt, sed insita. Initium ipsum capitis, & vicesimum sextum comma videntur indicium alterius auctoris prae

se

ſe ferre, repetentis cenſere Levitas, & Sa cerdotes, qui cum Zorobabele Hieroſolyma aſcenderant. Initium eſt: *Hi ſunt autem Sacerdotes & Levitae qui aſcenderunt cum Zorobabel;* clauſula vero commate 26. *Hi in diebus Ioacin, filii Ioſue, filii Ioſedech, & in diebus Nehemiae Ducis, & Eſdrae Sacerdotis Scribaeque*. Hiſce exemplis edocti in eorum ſententiam concedimus, qui putant quaecumque ex capite XII. Nehemiae Spinoſa arripit, non ab ipſo Nehemia, ſed ab alio ſcriptore, utique θεοπνεύστῳ exarata fuiſſe.

XXV. Nec magis proficit aut Spinoſa Nehemiae Libri impius contemptor, aut Moylius Ioſephi adverſarius dum uterque regerit, caput XIII. ſine controverſia a Nehemia totum ſcriptum dici, & tamen verſu 28. nominari generum Sanaballetis Horonitis Sacerdotio expulſum: *De filiis autem Ioada filii Eliaſib Sacerdotis magni gener erat Sanaballat Horonites, quem fugavi a me*. Ex quibus colligit Spinoſa libri huius Auctorem nonniſi Alexandri aetate vixiſſe, quum ex Ioſepho conſtet generum huius Sanaballetis fuiſſe Manaſſem Iaddi fratrem, atque inſuper Sanaballetem a Dario ad Alexandrum defeciſſe: Moylius autem ait falſum eſſe Ioſephum dum hominem a Nehemia cognitum ad aevum uſque Alexandri

vitam produxisse scribit. Nodum hunc interpretes soluturi, communiter fere respondent, si constaret generum Sanaballetis esse Manassem Iaddi fratrem, socerumque ad Alexandrum deflexisse, confectam rem esse ad Spinosae sententiam; sed falsum esse Iosephum, qui ex duobus Sanaballatis unum fecit, & quod unius erat alteri attribuit, cum pontificia nimirum Familiae affinitatem. Itaque duos fuisse Sanaballatos statuunt, unum Artaxersis Longimani, alterum Alexandri temporibus; prioris autem generum Sacerdotali officio propter profanum cum hominis Samaritani filia coniugium exclusum a Nehemia fuisse. Porro gener iste, inquiunt, esse frater Iaddi nequivit, sed patruelis, filius scilicet Ioiada, & frater Iohannan patris Iaddi, quem plane abigere potuit Nehemias, quum septuagesimum fere aetatis annum ageret. Addit Petavius [a] bis fortasse cum Samaritanis affinitatem iunxisse Pontificiam domum; primum Nehemiae, & Artaxersis Longimani tempore quempiam ex filiis Ioiadae Sanaballetis filiam duxisse, obidque a Nehemia esse reiectum; postea Manassem, Iaddi fratrem, Sanaballetis minoris & prioris nepotis filiam itidem in matrimonium obtinuisse.

Sed

(a) Loco cit.

Sed dum haec os obſtruunt Spinoſae Ioſephum videntur ex parte condemnare. At vero duos Sanaballatos ab eo fuiſſe confuſos quomodo oſtenditur? Unius quidem ille meminit, alterius nomen ſilet, nihilque habet, ex quo poſſis agnoſcere cum de Sanaballete Manaſſis cognato agit, loqui de altero voluiſſe, quem novit Nehemias. Ac Sanaballetem ab hoc longe diverſum memorare voluiſſe ex eo poſſe coniici puto, quod is, qui nefarias fratris Summi Sacerdotis nuptias, tum ob id erectionem Schiſmatici Templi ad enarrandum ſuſceperat, haud eſſet oblitus admonere Sanaballetem, qui Manaſſi fuerat praeſidio, eumdem illum fuiſſe, quem iam vir ſanctiſſimus Nehemias diris devoverat. Monet etiam conceptis verbis Ioſephus Sanaballetem ſuum miſſum fuiſſe in Samariam Satrapam a Dario ultimo Perſarum rege, ut ab altero nempe eiuſdem nominis ſecerneret, qui Iudaeis Hieroſolymorum moenia reficere volentibus fuerat impedimento.

XXVI. Quae de ſuorum cum foeminis alienigenis coniugiis idem refert, nullam habere difficultatem poſſunt, quum Sacris Litteris, huiuſce aetatis hiſtoriam moreſque referentibus, apprime conſonent. Quamquam enim pro hiſce exſcindendis connubiis, plurimum Eſdras laborarit, ut eius ex Libro apparet, tum eum-

dem in abusum felici successu declamarit Nehemias, ut idem testatur [a]; quia tamen Babylonem profecturus abesse debuit Hierosolymis, non defuere qui inde occasione arrepta pristinas denuo sibi uxores sociaverint; & quamvis Urbe, ac Templo exclusi ab eodem Propheta fuerint, nihil tamen proximius vero, quam consequenti tempore plerosque alios horum esse exempla sequutos, atque hos inter Manassem summi Sacerdotis fratrem extitisse.

XXVII. Idem de Tributis dicimus, quae ab Iudaeorum Pontifice Alexandrum poposcisse narrat Iosephus. Quamquam enim a servitute Babylonica reduces Hebraei suam quodammodo instaurarint Rempublicam, nusquam tamen plena sunt potiti libertate, sed Persis primum, deinde Graecis, tum Romanis tributa pependerunt. Atque ut unice eorum temporum repetamus politiam Iudaicam, de quibus agimus, inimici Iudaeorum in haec verba ad Cambysem scribebant [b]: *Nunc notum sit Regi, quia si civitas illa aedificata fuerit, & muri eius instaurati, tributum & vectigal & annuos redditus non dabunt*. Regnante autem Artaxerse Longimano ita Deum exorabat Nehemias [c]: *Ecce*

(a) II Esdrae cap. IX. 1. 2. & cap. XIII. 6. & seqq.
(b) I. Esdrae cap. IV. v. 3.
(c) II. Esdrae IX.

Ecce nos ipsi hodie servi sumus, & terram dedisti patribus nostris, ut comederent panem eius, & quae bona sunt eius, & nos ipsi servi sumus in ea; & fruges eius multiplicantur Regibus, quos posuisti super nos propter peccata nostra, & corporibus nostris dominantur, & iumentis nostris secundum voluntatem suam, & in tribulatione magna sumus. Alterum Hebraeorum huius temporis servitutis argumentum est, quod nonnisi ex Persarum Regum arbitrio duces, & magistratus habuerunt. Zorobabelem a Cyro ducem populi constitutum fuisse compertum est [a]. Vasa Templi Dei aurea, & argentea idem Cyrus de Templo Babylonico protulit. Certum est etiam Esdram ab Artaxerse Longimano potestatem accepisse visitandi Iudaeam, & Ierusalem, ibique constituendi magistratus (b). Quod idem & de Nehemia patet. Ita quum pendendis tributis obnoxii essent Iudaei, ac iuxta legem in Exodo [c] & Levitico [d] latam quivis annus Sabbaticus, sive se-

(a) I. Esdrae.

(b) Esdrae II VII. 25.

(c) XXIII. 10. 11.

(d) XXV. 4. Subiicitur quidem v. 21. & seq. *Dabo benedictionem meam vobis anno sexto, & faciet fructus trium annorum: seretisque anno octavo, & comedetis veteres fruges usque ad nonum annum: donec nova nascantur, edetis vetera*. Quod singulare Divinae providentiae beneficium, ut alia

ſeptimus in ἀγεωργησίᾳ hoc eſt agriculturae ceſsatione conſiſteret, nihil opportunius, aut utilius, ingens aliquod beneficium iuſſi ab Alexandro petere, impetrare potuerunt, quam a tributis quovis anno ſeptimo non pendendis immunitatem. Quum ſcilicet res, omneſque eorum opes ab agrorum cultura dependerent, ex hac vel illorum abundantia, vel egeſtas naſcebatur; cuius rei maximum argumentum eſt quod exteri reges quoties iis pecunias imperaverunt, ſeptimus quiſque annus in auguſtum ita omnes eorum copias coegit, fere ut perſolvere eas nequiverint; nam erat legis edicto cautum, ut diximus, ne per illud tempus terra coleretur, neve quis fruges tunc colligeret, quae omnis pecuniae fundamentum erant. Quam facile vero debuit Macedonum Rex, Danielis Vaticinio de Perſarum imperio a Graeco homine deſtruendo iam laetus, genti illud ingens beneficium concedere! Sollicitaverat is quidem ad deditionem Iaddum, iis propoſitis conditionibus, oneribuſque, quibus ad id uſque temporis Dario ſerviverat. Quae licet recuſaverit pri-

alia plurima, Hebraei experti ſunt quoadusque ob eorum ſcelera fuere in captivitatem abducti ab exteris Regibus, quorum graviſſima onera iis impoſita paſſim Prophetae percenſent, & quoad tempora attinet, de quibus nobis eſt ſermo, Eſdras & Nehemias. Conſule Nicolaium in obſervationibus ad Libros de *Republ. Hebraeorum* Caroli Sigonii.

primum Iaddus, Regibus Persarum suam sacramento fidem obligasse caussatus, non ob id propterea est cum Anonymo Gallo levitatis incusandus, si parendum postea victori censuit, cum & nihil iam praesidii in Persis sibi manere intelligeret, & victoris armis repellendis Iudaei impares esse prorsus viderentur. Similia autem clementiae exempla non semel praebuit Alexander, adeo ut Q. Curtius de Uxiorum gente ab eo subacta scripserit [a]: *moderationem, clementiamque Regis, quae tunc fuit, vel una haec res possit ostendere, non Madati modo ignovit, sed omnes & deditos & captivos libertate, atque immunitate donavit: Urbem reliquit intactam: agros sine tributo colere permisit*. Indiguisse item Alexandrum Tyrum obsidentem commeatibus facile quisque sibi persuaserit, qui noverit Tyrios terrae excolendae non vacasse annonamque frequenter a Iudaea [b] petiisse.

XXVIII. Nec minus cum Sacris Litteris conveniunt, quae Iosephus prodidit de Templo in monte Garizin in finibus Tribus Ephraim & Manasse sito, Sanaballetis opera, Alexandri autem favore celerrime extructo. Sanaballetis certe in filiam amor ac studium, tum sponsi Manassis a Summi Sacerdotii dignitate deiectio

(a) Lib. V. cap. III.
(b) Consule Interpretes ad cap. XII. v. 20. *Act. Apostol.*

ctio, facile utrumque ad grave aliquid audendum impellere poterant. Profecto qui veteres, recentioresque Auctores consuluerit, comperiet illico Samaritani Templi originem a nemine probabilius quam a Iosepho traditam, & explicatam fuisse. Saepe certe iactavere Samaritani se eo in monte Templum habuisse Hierosolymitano vetustius, quum tamen sub Artaxerse Longimano nullum adhuc haberent, ac propterea summopere, quamquam frustra, peroptarint illud una cum Iudaeis excitare Hierosolymis, ut his verbis auctor est Esdras (*a*): *Audierunt autem hostes Iudae & Beniamin, quia filii captivitatis aedificarent Templum Domino Deo Israël & accedentes ad Zorobabel, & ad principes patrum dixerunt eis: Aedificemus vobiscum, quia ita ut vos, quaerimus Deum vestrum: Ecce nos immolavimus victimas a diebus Asor Haddan Regis Assur, qui adduxit nos huc. Et dixit eis Zorobabel & Iosue, & reliqui principes patrum Israël: non est nobis, & vobis, ut aedificemus domum Deo nostro, sed nos ipsi soli aedificabimus Domino Deo nostro, sicut praecepit nobis Cyrus Rex Persarum. Factum est igitur, ut populus terrae impediret manus populi Iudae, & turbaret eos in aedificando.*

(*a*) I. cap. IV. v. 1. & seqq.

do. Non uno in loco Garizitani Templi originem repetit Iosephus, qui etiam consuetudinem & amicitiam memorans, quam Onias habuit cum Ptolemaeo Philometore, hoc sub principe disputatum fuisse refert (*a*) de utriusque Templi Hierosolymitani, & Garizitani vetustate, ostensumque a Iudaeis fuisse ex perpetua Sacerdotum successione, aliisque monumentis, illud solum legitimum, atque ad Mosis praescriptum aedificatum esse reputandum. Huiusce disputationis meminit quoque Samaritanus Chronologus, a Ioanne Nicolaio laudatus (*b*); qui tamen Chronologus pudendo metachronismo Nabucadnezarem pro Ptolemaeo ponit, suaeque religionis hominibus palmam tribuit, ut videre etiam est apud Hottingerum (*c*). Seduna item Patriarcha Gazensis in Relatione de Samaritanis, ab Athanasio Kirkero exhibita, (*d*) ita scribit: *Illo tempore cum discederet Alexander e Ierusalem, egressus est ad eum Sanaballetes cum Israël, & filiis Iosue Sacerdotis magni, qui affinitatem contraxerant cum Cuthaeis, quosque fugaverant Esdras & Nehemias a Domo Domini,* *pe-*

(*a*) *Antiquit. Iud.* Lib. XIII cap. 3.
(*b*) In notis ad c. 16. Libri II. Petri Cunaei *De Repub. Hebr.*
(*c*) Exercit. Ante mor. Sect. XLIX. pag. 66. & seq.
(*d*) Syntagmat. IV. fol. m. 363.

petiitque ab Alexandro, ut Sacerdotes generis sui aedificarent Templum in Monte Garizin; quo facto divisus est Israël in duas partes; pars populi secuta est Simeonem Iustum, & Antigonum discipulum eius, & congregationem eorum, iuxta id quod ab Esdra, & Prophetis acceperant; pars autem alia Sanaballet, & generos eius, obtuleruntque holocausta, & sacrificia extra domum Dei, & commenti sunt de corde suo instituta, & simulacra gentium. Hinc non male Mons trangressorum *nominatur, quod Iudaei profugi portum quasi, & locum salutis illic haberent*. Denique in *Hypomnestico* Iosephi, Christiani Scriptoris, edito a Fabricio (*a*), in quo series Pontificum Iudaeorum describitur, Iaddus ordine trigesimus tertius sic memoratur: *Iaddaeus, sub quo Templum conditum est in Garize*. Ita hoc erecto Templo, inter Iudaeos & Samaritanos, quos iam antea Esdras, utpote Templi Hierosolymitani Urbisque adeo ipsius instaurationem interpellantes, diris devoverat, & horrendi carminis pronuntiatione sacros & infames esse iusserat, vetera ita crevere odia, ut nulla unquam maiora vel inter inimicissimos exarserint. Tempore ab hoc nullus amor populis, nec foede-

ra

(*a*) Cod. Apocryph. N. T. cap. 1.

ra fuerunt, sed implacabile dissidium, ut dixi, quod ad hanc usque diem perseverat. Nec sane sese implicat Iosephus dum Samaritanos introducit rogantes Alexandrum, ut & Templum Garizitanum praesentia sua decorare iam velit, quasi scilicet Tyri obsidionis intervallo, quod septem menses non excessit, Templum illud, quod eius initio coeperat aedificari, absolutum fuisset: satis enim id intelligitur si Flavianam narrationem de praecipuis Templi Samaritanorum partibus excipiamus, quae peragendis sacrificiis deservirent, non de totius Operis structura & complemento. Sic in Templo Hierosolymitano, quod tamen nonnisi spatio quadraginta annorum absolutum fuit, multo ante Iudaei sacrificia aliaque peregere. Iosephi porro sententiae non incommodant Samaritanorum iactationes, ut diximus. Venditavere ii quidem Abraham, aliosque Patriarchas in Garizitano Monte sacra fecisse, eoque loci a Iosua cum Aram fuisse positam, tum Templum extructum, in quo Sacerdotes ex Aaronis progenie ad hanc usque diem Sacerdotale munus obierint; verum, ut antiqua haec commenta, quae eorumdem Chronica recenter edita complectuntur, aliquo modo confirmarent, necesse habuerunt Hebraicum Pentateuchum depravare, & in locum nominis *Hebal* quod illo

veri similitudine non abhorrere manifestant potuisse Alexandrum, aut iam coepta Gazae obsidione, aut ea absoluta proficisci Hierosolyma, ne videlicet iam iam in Aegyptum profecturus Urbem post se linqueret celeberrimam. Et fuisse vero Alexandro in more positum, ut hac illac excurreret etiam dum res magnas urgeret, testantur quotquot de eiusdem vita, factisque commentarios ediderunt. Sed ne quidem huius sententiae tenaciores esse volumus. Cum breviori, tum commodiori via potuisse Alexandrum Hierosolyma pergere, dum scilicet, expugnata Tyro, Gazae obsidionem, tum iter in Aegyptum decrevit, & ipse Iosephus agnovit, dum admonuit illum Iaddi Hebraeorum Pontificis intellecta voluntate, persistendi scilicet in fide regibus Persarum data, non statuisse Tyri obsidionem relinquere, sed esse minatum, se, ea subacta, statim infensa signa in Iudaeos esse laturum. Quid vero si Iosepho inde somnus obrepsit in re non magni momenti, narravitque regis accessum Hierosolyma post Gazam captam, qui post Tyri obsidionem verisimilius evenerat? Temporum rerumque inversionem, historiae cuiusque non labefactare veritatem explorata res est; & id vero nisi ita sit, paucissima iam in Alexandri Historia reperientur, quae probari tuto possint,

quum

quum vix unum eiusdem facinus sit, quod iisdem circumstantiis, eodemque ordine ab Arriano, Plutarcho, Q. Curtio, Diodoro Siculo, Iustino, Strabone, & aliis fuerit memoriae commendatum. Alexandrum porro capta Tyro Gazam versus perrexisse ad laevam mare habentem iidem illi Scriptores fidem faciunt, qui Iosepho obiiciuntur. Quid igitur verisimilius, quam dum iter faceret cum Urbem potuisse invisere, a cuius moenibus non multum aberat, ut Tabula ostendit huic exercitationi praemissa, tum Templum, quod vel Alexandri ipsius, & Ptelemaei acqualis ac socius Hecataeus Abderita in Libello *de Iudaeis* extulit? Homo enim eruditus cum Iudaeis saepe conversatus res eorum voluit cognoscere, quae magnam antiquitatis speciem prae se ferrent; cognitas magni fecit, ut debuit, dignasque censuit, quae ad notitiam Graecorum pervenirent. Is autem in Operis sui fragmento, quod Iosephus, & Eusebius servavere, sic de Urbe Hierosolymorum, eiusque Templo scribebat: *sunt autem Iudaeorum castella multa, & vici per regionem sparsi. Una autem Urbs munita, ambitu ferme L. stadiorum, quam incolunt quidem hominum circiter centum & viginti millia: istam vero Hierosolyma vocant. Illic autem, in meditullio scilicet Urbis, septum est lapideum, quin-*

que

que fere iugerum longitudinis, latitudinis cubitorum centum, portas habens geminas. Ibidem altare quadratum, ex impolitorum & candidorum lapidum coagmentatione conflatum: cuius latera singula viginti cubitorum sunt, altitudo vero duodecim. Et praeter hoc altare, ingens tabernaculum est, quo & ara, & lychnuchus continentur, utrumque aureum, pondus talentorum duûm. Insuper autem lumen inexstinctum dies noctesque continenter ardet. Nullum ibi simulacrum, donarium omnino nullum, adeoque nec planta, nec lucus, nec aliud quicquam huiusmodi. Sacerdotes in eo, noctu pariter, atque interdiu assidui, certis quibusdam expiationibus dant operam, quos in Templo vinum gustare omnino nefas. Sed quid plura? constat ex Plinio (*a*) Alexandrum Hiericunthe, Urbe ob palmeta celeberrima, (*b*) aliquamdiu mansisse, ut suismet oculis regiis in hortis opobalsamum spectaret, quod iis ex palmetis profluebat. Neque enim aliud indicare voluit Naturalis parens Historiae iis verbis *Alexandro Magno res ibi gerente toto die aestivo unam Concham* fuisse impletam opobalsamo, quam dum bellum circa ea loca gereret,

ac

(*a*) Lib. XII Hist. cap. 25.

(*b*) Videsis Theophrastum Lib. 9. Hist. Plant. cap. 6. & alios apud Relandum cap. LVII. *Palaest. illustratae*.

ac Tyrum expugnasset processisse Hiericunthem, reique spectatorem fuisse Macedonum Regem. Nativus hic Plinii verborum sensus est, ut etiam Usserio visum, & Prideauxio (*a*). Distabat autem Urbs Hiericunthina a Hierosolymis stadiis circiter centum quinquaginta, hoc est Romanis milliaribus fere decem & octo; ut novum inde momentum exsurgat opinandi tum saltem eum accedere potuisse Hierosolyma.

XXX. Nec vero satis caussae habuit idem Vandalius cur Iosephum irrideret ob insomnia quae cum Iaddo, tum Alexandro obvenisse dicit, quaeque ipse, quia *nimis extraordinaria*, esse reiicienda dictitat; quasi scilicet Deus, ut revera Sacris utriusque Instrumenti Litteris erudimur, aut nunquam homines etiam a vera religione alienos de fatis sibi impendentibus eo modo docuerit, aut Reipublicae curatoribus, aliisque eximiae pietatis viris sui voluntatem, insomniis immissis, non semel patefecerit, aut denique iure possint cuncta reiici, quae paullo rariora in Historicis occurrunt. Orientales omnes, & Iudaei potissimum insomnia sedulo observabant, nihilque apud illos antiquius fuisse videtur, quam ut eorum interpretationes sive ab aliis quaererent, sive ipsi darent

(*a*) In Epistola ad Moylium An. 1718. 10. Iulii.

rent alienis. Cuius rei tam multa prostant argumenta in libris Geneseos, Levitici, Deuteronomii, aliisque, ut nihil magis certum, aut testatum sit. Credidisse Ethnicos insomnia a Diis immitti, quae & ὁράσεις & ὁράματα dicebantur, pariter exploratum ex Livio, (*a*) Tacito (*b*), atque Lactantio (*c*). Quare ut receptae in populis de insomniis opinioni se conformaret Deus, non semel insomnia rerum eventus portendentia non immittebat tantum, sed & certos quosdam viros eorum explicandorum peritos excitabat: cuius rei vel sola exempla, quae de Iosepho & Daniele Sacrae Litterae suppeditant, nos certiores faciunt. Quam ob rem a veri similitudine non abhorret, Divinam Providentiam, quam iugi Hebraeorum conservationi invigilasse, eorumdem ostendit ad hanc usque diem perduratio, insomnium illud Iaddo Summo apud eos Pontifici, immisisse, ut eo se erga Alexandrum modo gereret, quem describit Iosephus; maxime quum tunc temporis non amplius Dei voluntas, ut puto, per *Urim* & *Thummim* innotesceret. Non debuit sane Vandalius id nimis extraordinarium, insolitumque vocare quod frequentissime vetustis temporibus, Deo aucto-

(*a*) Lib. 21. cap. 22.
(*b*) Annal. 11. 14.
(*c*) *De Mort. Persecut.* cap. 30.

re contigiſse, Iobi Liber teſtatur (*a*). Hinc etiam apparet non eſse incredibile, viſum in ſomnis Alexandro Iudaeorum Pontificem eo indutum habitu, quem geſtabat, dum eidem eunti Hieroſolyma occurrit. Nam qui certiſſime fuerat a Numine delectus ad fatum extremum afferendum Perſarum imperio, potuit etiam his ſignis tantae rei commoneri. Quae ſi ferox Vandalii ingenium reſpuat, non abnuerim ſi referre inſomnium illud velit ad artem quamdam, ſolertiamve ipſius ducis, quem & inſomnia, & oracula ſaepe iactitaſse conſtat. De Tyriorum legatis cum donis ad eumdem miſſis haec habet Curtius (*b*): *Ille ut dona ab amicis accipi iuſſit, benigneque legatos adloquutus, Herculi, quem praecipue Tyrii colerent, ſacrificare ſe velle dixit. Macedonum Reges credere ab illo Deo ipſos genus ducere: ſe vero, ut id faceret, etiam oraculo monitum.* De ſuſcepta item ab Alexandro huius Urbis obſidione, deque difficultatibus, quas milites cauſsabantur, diſserens idem aiebat (*c*): *At ille nequaquam rudis tractandi militares animos, ſpeciem ſibi Herculis in ſomno oblatam eſſe pronuntiat, dextram porrigentis: illo duce, illo ape-*

(*a*) Vide cap. XXXIII. v. 14. & ſeqq.
(*b*) Lib. IV. cap. 2.
(*c*) Ibid.

aperiente, in Urbem intrare se visum. Certe in regenda, terrendaque multitudine religionis simulatione non esse usum Alexandrum nemo dixerit. Hinc, ut unum e pluribus exemplum adducamus, quum statuisset ab Hammone rediens ad Mareotidem Paludem novam Urbem condere, de sententia postea decessit, monitum se somnio affirmans, quo Homerum imaginatus est sibi locum illi condendae ostendentem, ut refert Plutarchus. Notatu quoque digna sunt, quae habet Arrianus (a): *Quod vero ad Deum generis sui originem referebat, ne hoc quidem atrox delictum fuisse censuerim; quippe qui nil aliud fortassis sibi propositum habuerit, quam ut eo figmento maiorem auctoritatem apud subditos sibi conciliaret*. Sive igitur illud insomnium Alexandro revera obtigerit, sive is finxerit, perinde est; neque enim culpari Iosephus debet, qui ut Historici partes expleret, non potuit investigare curiosius an ducis calliditati tribuenda esset oratio, quam habuit ad Parmenionem, insolita regi sui in Iudaeorum Pontificem officia suspicientem. Quae autem fortia, atque grandia a militibus suis sibi polliceri non debuit Alexander, se-

 mel

(a) Lib. VII. *De expedit. Alexander.*

mel perſuaſis, quaecumque aut ageret, aut agenda iuberet, Numinum ductu & auſpiciis actitari?

XXXI. Etſi autem, quae de inſomniis a Ioſepho relata ſunt, non videantur fuiſse a Moylio improbata; quaedam tamen alia is ſe eius in narratione reperiſse ait, quae vix ac ne vix quidem viris emunctioris naris adridere queant. Quis enim, inquit, approbet fuiſse in Alexandri comitatu *Chaldaeos*, quos nondum vicerat? Quis item intelligat potuiſse Parmenionem Regi obiicere eſse praeter rem, ut dum caeteri ipſum adorarent, is eadem obſequii argumenta praeberet, quum tamen tunc temporis nondum divinos ſibi honores tribui imperaviſset Alexander? Atqui quum Alexandri nominis terror ita orbem univerſum invaſiſset, ut cunctae gentes velut iam deſtinato ſibi regi adularentur, non inepte quiſpiam dixerit, & in eius exercitu, aut comitatu *Chaldaeos* reperiri potuiſse. Quod ſi etiam non placeat hoc nomine homines interpretari aſtrologiae deditiſſimos, cuius generis plures Alexandrum ſecum duxiſse conſtat, tunc reponam in Ioſephi textu, loco χαλδαίων reponendum eſse χυθαίων quorum plurimi Sanabelletis opera ſub Alexandro militare coeperant; ut cenſet poſt Schotanum

num (*a*) Lloydius Episcopus Wigorniensis in epistola iam citata. Quod non aegre admiserim post ea, quae Critici de propriorum nominum aberrationibus satis frequentibus in libris veterum observavere. Parmenionis autem paraenesis ad (*b*) Orientales referenda est, quos in more positum habuisse Principes, aliosque virtute ac dignitate praestantes viros adorare, deiectoque in terram corpore revereri, nemo ignorat. Itaque id unum voluit Parmenio dicere, indecorum esse, ut Alexander ea venerationis cultusque signa erga Iudaeos praeberet, quem caeteri, Orientales nimirum, eodem modo prosequerentur. Quid etiam si Graeci ipsi nonnulli id fecere, quod nondum Alexander iusserat?

XXXII. Copias tandem viresque Iosephi adversarii colligunt, & aiunt nemini tam facile persuasum iri Dei nomen in Tiara Pontificis insculptum ab Alexandro dignosci, intelligique potuisse: esse prorsus incredibile peractum ab illo fuisse Iudaeorum Numini sacrificium Hierosolymis, qui deinde ad Hammonis Oraculum perrexit, illud de sui origine, armorumque fortuna consulturus: visam ab eodem fuisse Da-

(*a*) Tom. II. Hist. Bibl. S. pag. 1214.

(*b*) Ita visum etiam vel ipsi Ioanni Clerico Tom. XVI. P. II. pag. 413. *Bibliotheque Ancienne & Moderne*.

Danielis Prophetiam, meram Iudaicam fabulam esse; tum vero dignum plane toti narrationi fastigium Iosephum imponere dum refert, Hierosolymitanos Iudaeos enixe Alexandrum rogasse, ut populares suos Babylone, & in Media degentes legibus quoque suis uti sineret, votique compotes esse factos; quum tamen nondum regiones illas in sui potestatem adduxisset Alexander, & quum adduxit, nihil simile concesserit Iudaeis, Hecataeo Abderita referente hos ne verberibus quidem adigi potuisse ad ferendas auxiliatrices manus, dum Alexandri ipsius iussu Babylone Beli templum magnificentius extrueretur. Ut harum exceptionum prima refellatur, animadvertendum est cum Huetio (*a*) Iudaicam gentem, etsi ex instituto a reliquis gentibus discretam, ut supra quoque nos monuimus, tamen etiam temporibus, quae Alexandri aevum praecesserunt, non fuisse vicinis gentibus incognitam prorsus & incompertam (*b*). Nam primum, inquit doctissimus Praesul, ex ethnicis plerosque servaverunt incolumes, cum Palaestinam armis subegerunt, velut Gabaonitas, Iebusaeos, aliosque complures: qua importuna clementia Divinam ad-

(*a*) *Demonstrat. Evang.* Proposit. IV. cap. XII.
(*b*) Confer Hermannum Witsium in lib. III. *Ægyptiacorum* cap. XII.

adverſus ſe iram ſaepe conciverunt. Unde & ab Aſſyriis, Moabitis, Chananaeis, Amalecitis, Palaeſtinis, Aegyptiis, & Chaldaeis identidem caeſi, profligati, in ſervitutem redacti, & extra patriam abducti ſunt. Quas inter clades, & captivitates, tum Aſsyriacam, tum Babylonicam, & reliquiarum etiam Iudaicarum una cum Propheta Ieremia tranſmiſſionem in Aegyptum, fieri non potuit, quin Libri Sacri in Ethnicorum poteſtatem venirent. Praeterea Iudaeis vel propter vicinitatem aliquod etiam cum Phoenicibus commercium interceſſit; David etiam & Salomoni cum Hiramo; Salomoni praeterea cum Regina Chuſitide, & cum Aegyptiorum Rege, cuius & filiam duxit. Quin & Sidonias ſumſit uxores, & Tyrias, & Ammonitidas & Idumaeas, quarum impiis & profanis caeremoniis patrios ritus & avitam religionem inquinavit. Quo circa conſociatas ab Iſraëlitis cum impuris gentibus amicitias Deus identidem criminatur. Inde Sanchoniatonem Phoenicem libros ſuos Moſaicis documentis oblevisſe putat. Inde nobiles illas Mercurii columnis Moſis legibus & hiſtoria fuiſſe notatas. Porro Phoenices diſſeminatis per totum Orbem coloniis, Moſis circumtuliſſe libros, & in varias gentes intuliſſe veriſimillimum iudicat. Graecorum item in Aegyptum, & Aegy-

gyptiorum in Graeciam itiones erant crebrae, & diutinae mansiones iam ante Troiana tempora. Ex Aegypto venisse in Graeciam Cadmum & Herculem tradunt Herodotus (*a*), & Diodorus (*b*), Bacchica, aliaque sacra permulta ex Aegypto in Graeciam traduxisse fertur Melampus. Athenienses ipsi Aegyptiorum propago sunt, & Saitarum colonia. Et Lacedaemoniorum leges ex Aegypto Lycurgus petivit. In Aegyptum quoque appulisse dicuntur Paris & Menelaus. Deinde vero Iosaphatum Regem Iuda, & Ochoziam Israëlis negotiatum misisse aliquot de suis in Thraciam, vicinasque Ponti regiones perhibet Iosephus [*c*]. Psammetichus Aegypti rex, Ionum & Carum ope in regnum restitutus, agrum illis habitandum assignavit ad ostium Pelusiacum: quo tempore Graeca primum lingua in Aegyptum est illata. Ab ostio autem Pelusiaco Memphim eos transtulit Amasis, tuendi sui caussa; atque hi sedibus tandem in media Aegypto collocatis, ac praecipue Naucrati, cum reliqua Graecia creberrima commercia agitaverunt. Aegyptiorum autem narrationibus mirifice Graeci capiebantur, & quaecumque iactabat ea gens, pronis ac-

(*a*) Lib. II. cap. 43. & sequ.
(*b*) Lib. I.
(*c*) *Antiquit. Iud.* Lib. VIII. cap. 1.

accipiebant auribus, & inter ſuos ſparſa proprios demum in uſus convertebant. Quamobrem maximam Graecanicae Theologiae partem ex Aegypto profluxiſſe Herodotus confeſſus eſt. Graecis quoque innotuiſſe Moſis nomen Huetius non dubitat, & ſcripta, per bella Perſarum tum in Aſia minore geſta, tum in Graecia, quos inter militaſſe Hebraeos aliquos, & Hebraicis etiam rebus imbutos fuiſſe Perſas pleroſque probabile eſt, cum in ipſo Perſicae regionis meditullio etiamnum haererent Hebraei decem Tribuum, quas tranſtulerat Salmanaſar, & per annos ſeptuaginta in media Babylonia reliquae Tribus captivae fuiſſent. Cum autem in conſervandis legum Sacrarum Voluminibus tantam curam adhiberent Iudaei, ut tenerentur ſinguli Legis exemplar vel per ſe, vel, ſi literas neſcirent, per alium deſcriptum habere, quemadmodum tradunt Iudaeorum Magiſtri; quî tandem fieri potuiſſet, ut non eos, quibuſcum aſſidue verſabantur, ſtudium aliquod legendarum harum ſcriptionum tangeret? Ita quidem eveniſſe ſcribit Philo (*a*), & generi humano perutile opus diu deliteſcere in tenebris, & intra gentis unius eiuſque exiguae anguſtias contineri non potuiſſe agnoſcit.

L Id

(*a*) Lib. II. de Vita Moſis.

Id si est, ut est sane, concludit Huetius, & eas quoque ad Graecos manasse negari non potest; quorum creberrima fuere in has regiones itinera, quibus Persicam, & Aegyptiacam linguam frequenter & facile condiscebant. Testis Themistocles, qui ut Persarum Regem absque interprete alloqui posset, Persicae linguae notitiam intra anni spatium comparavit. Testes Pythagoras, & Plato, qui non aliter Aegyptias disciplinas capessere se posse censuerunt, quam si regionis huius loquelam didicissent. Tuetur etiam idem Huetius Mosaici operis partem aliquam iam ante Persici imperii excidium graeca lingua fuisse donatam. En quantis modis Alexandri aevo notum esse poterat, Iudaeorum Deum esse *Iehova*, hocque nomen in Cidari pontificia esse insculptum. Quod etiam gentibus non fuisse incognitum, ab iisque varie esse inflexum ad Bacchum, aliaque indicanda Numina exemplis iam pridem ostendere cum saepius laudatus Huetius, tum Samuel Bochartus, & alii. Ut autem singularia, quae hactenus cum Huetio adtulimus, exempla non evincunt aliam fuisse Hebraeorum vivendi disciplinam ab ea, quam cum Iosepho supra monstravimus, aut potuisse vel voluisse Ethnicos eorum res perfecte exacteque cognoscere; sic ostendunt eorumdem Numinis nomen, & alia

eius-

eiusmodi non adeo fuisse abscondita, ut quemquam omnino laterent. Arbitror etiam Macedonum Regem, quin aliquid antea novisset, ad Dei nomen colendum, viso Iaddo, fuisse perductum ob compertam characterum plane singularium similitudinem iam pridem in somnio animadversam.

XXIII. Miror autem Iosephi pereruditos Criticos, ac censores non vidisse quam esset Alexandri moribus, religioni, institutisque consonum, ut accedens Hierosolyma cum Iudaeorum Deum coleret, tum hostiis quoque litaret; ut revera illum fecisse Iosephus tradit. Coluisse eum pro more plures Deos, eos maxime, qui *Dii praesides* loci dicebantur, opus vix est ut exemplis comprobetur. Ita pugnam ad Issum initurus *in iugum editi montis ascendit*, inquit Curtius [*a*] *multisque conlucentibus facibus patrio more Diis praesidibus loci sacrificium fecit*. Devictis Getis, in ripa fluminis Iovi, Herculique, & ipsi Istro, qui transeunti propitius fuisset, Aras eum consecrasse Strabo [*b*] & Arrianus scribunt [*c*]. In mediis Hellesponti fluctibus Diis Maris Neptuno, & Nereidibus sacra fecit, teste eodem Arriano, & de-

(*a*) Lib. III. cap. 8.
(*b*) Lib. 7. Geograph.
(*c*) Lib. 1. cap. 1. *De Expedit.*

delatus in continentem & hostilem agrum, iaculum immisit, primusque e navi prosiliens Deos precatus est, ne se Regem illae terrae invitum acciperent, ac Iovi *Descensori*, Minervae, & Herculi in loco, ubi exscenderat, altaria struxit. Minus hinc stupendum si Deum coluit Hierosolymis, peractoque sacrificio sibi propitium reddere conatus est. Licuisse eo loci etiam Gentilibus cum orare, tum holocausta spontanea, oblationes, votaque, & alia horum similia peragere, patet ex Salomonis ad Deum de Templo suo Oratione [*a*], & perpetuo iure, quod apud Hebraeos viguit [*b*]. Scimus Cyrum, Artaxersem, & plerosque alios etiam Romanorum Imperatorum insigni erga illud Templum liberalitate usos fuisse, muneribusque amplissimis ipsum decorasse. Ut vero Gentiles se ad Templum istud conferebant, ut Deum veluti simpliciter singularis Iudaici populi Numen venerarentur, quin de Unitate, aliisque ipsius attributis essent ullo modo solliciti, sic adoratum fuisse puto Deum ab Alexandro Hierosolymis; ceu qui, ut verbis utar Augustini (*c*), *hostias immolavit in Dei Templo, non ad eius cultum vera pietate conversus, sed impia vani-*

(*a*) III. Regum VIII.
(*b*) Vid. Seldenum *De iure &c.* lib. III. cap. 3.
(*c*) Lib. 18. *de Civit. Dei* cap. 45.

nitate cum Diis eum falsis colendum putans. Gentilium autem eiusmodi Sacrificiorum exempla, quae ii obiere Hierosolymis, cum plura supersunt, tum illud praesertim quod Iosephus narrat [a] de Vitellio, qui *cum Herode Tetrarcha, atque amicis ascendit Hierosolyma, Deo, in festo Iudaeis patrio, quod instabat, sacrificaturus*; ac alterum Ptolomaei Philopatoris, de quo Auctor libri III. Apocryphi Machabaeorum ita scribit [b]: *Cum autem pervenisset Hierosolymam, & sacrificasset maximo Deo, & gratias reddidisset, & eorum, quae ordine sequebantur, aliquid ipso loco fecisset &c.* Haec satis sunt ad persuadendum potuisse Alexandrum in Templo Hierosolymitano Deo hostias offerre, ac dein ad Hammonis Oraculum consulendum proficisci.

XXXIV. Iudaeos porro Regi Danielis Prophetiam ostendisse non miror: mirarer potius si id minime fecissent. Si quis certe velit in fastos Hebraeorum paullo attentius inquirere, secumque multos honores, ac laudes, quas sibi apud exteros comparaverunt, animo reputare, plerumque deprehendet, ut apposite animadvertit P. Simon de Magistris [c], omnem sui no-

(a) Lib. 18. Antiquit. Iud. c. 5.
(b) Cap. 1. v. 9. & seq.
(c) *In Apologia Patrum &c.* adiecta Versioni Danielis LXX. pag. 396. & seq.

nominis invidiam, quam maxime gens despectissima habebat, eos abolevisse, primosque apud Reges gradus aliquando fuisse assecutos, doctrina quadam singulari, & praedictione rerum futurarum. Ipse gentis auctor Abrahamus, tum Iosephus quanti fuerint ab Aegyptiis habiti neminem latet; illudque mirandum Divina oracula prodiderunt, quod Haebreorum constituta Republica sacri Vates maiorem alibi, quam apud suos, gratiam invenerint. Quis Rege Assyriorum potentior, quum Ionas Ninivem brevi ruituram praedicavit? Rex tamen accepto nuntio, comminationibus unius hominis exterritus est, suisque praecepit, ut illius dicta pertimescerent. Quis Nabucho immanior, qui Sedeciam Iudaeorum Regem excaecavit, eique usum oculorum tantisper concessit, dum singulatim regia soboles, regnique proceres eius in conspectu iugularentur? Adhuc tamen is servatum Hieremiam voluit, atque inter captivos, quos plurimos ex omnibus Asiae Regnis Babylonem abduxerat, neminem aeque dilexit ac Danielem, in quem ipse & Reges successores maxima ornamenta contulerunt. Cyrus quoque Babylonem victor ingressurus, in maximo tot gentium, quae captam Urbem incolebant, excidio ac tumultu, sedulo Hebraeorum incolumitati prospexit,

quum

quumque Prophetarum oraculis successus mirifice respondere animadverteret, divinis honoribus illos est prosecutus, eaque mandavit litteris, ex quibus nemo dubitare iure possit, quin illi Prophetarum oracula fuerint perspecta (a): *Haec dicit Cyrus Rex Persarum: omnia regna terrae dedit mihi dominus Deus caeli, & ipse praecepit mihi, ut aedificarem ei domum in Ierusalem, quae est in Iudaea*. Nam si Dei nutu illud Edictum a se promulgari Rex ipse fatetur; profecto divina Oracula, quae id ipsum significabant, non ignoravit; nisi malit Vandalius credere illa per Angelum Cyro innotuisse. Certe ea consuetudo nunquam a Doctoribus Iudaeorum non est servata, ut si quando opus esset, divina Oracula proferrent, eaque Regibus monstrarent, ut facilius invenire possimus in ea gente nonnullos, qui Scripturarum abusu quae vellent assequerentur, quam eos qui id neglexerint, ubi aliquam apud Reges gratiam inire possent. Onias IV. inter alios perverse interpretatus Isaiam, Ptolemoeo, qui Philometor dictus est, suasit, ut in Aegypto sineret exaedificari Templum, quod Hierosolymitani instar esset: ipseque Auctor Iudaicarum Antiquitatum, quem defendimus, nun-

(a) Paralip. II. cap. 36. v. 23. I. Esdrae. c. 1. v. 2.

nunquam eo pervenisset, ut illas posset conscribere, nisi Vatis personam induisset. Iudaeorum ergo plane moribus consentanea Iosephus retulit, dum a suis tradidit patefactam Macedonum Regi Danielis de eodem Prophetiam. Non is adhuc finem tum rebus imposuerat suis; nondum adhuc ultimum Persis fatum adtulerat: atqui tamen tot ac tanta iam gesserat, ut eundem quivis in Danielis libro posset agnoscere, dum describit primi Graecorum Regis celeritatem incredibilem, miram fortitudinem, impetum denique vehementissimum, quo in Persas ariete praemonstratos irruit. Atque tum Iudaei ita persuasi videri voluerunt de futura latissima ipsius dominatione, totiusque Persarum imperii exterminio, ut quamvis nondum Babylone potitus esset, enixe tamen ab eodem flagitarint, ut populares suos eo loci degentes legibus suis uti sineret. Sic enim aequi rectique ratio postulat, ut Iudaeorum Hierosolymitanorum precationem excipiamus, ut si quando nempe Alexander eam Urbem suo adiecisset imperio, quod erat certissime futurum, eadem erga illos indulgentia uteretur, quam erga se ipsos Hierosolymis ostendisset. Quod se Regem facturum promisisse Iosephus auctor est, cuius fidem non elevant illa Hecataei apud

eun-

eundem (*a*)*: Cum aliquando apud Babylonem esset Alexander, & vellet is Beli templum quod conciderat, reponere, & omnibus militibus praecepisset humum aggerere, solos Iudaeos non opitulatos, imo & verbera & mulctas graves pertulisse, donec rex eis ignoscens laboris talis gratiam fecit*. Quid enim, si id praeter voluntatem ac iussa Alexandri pertentatum fuit? Certe etsi Cyrus impense faveret Iudaeis, fecissetque iis potestatem extruendi Templi, Samaritani tamen tunc irritam hanc conatibus suis reddidere, sive id contigerit inscio Cyro, qui Scythico bello detinebatur, sive Aulicorum artibus, ut plerique censent. Babylonios autem id pertentasse, quod narrat Hecataeus, probabile est sive ut Iudaeorum probaretur religio, sive quod ea gens apud eos aeque ac alios *contumelia Numinum insignis audiret*, ut aiebat Plinius (*b*). Sed & illud in rem nostram ex Hecataei adducto testimonio colligimus, Iudaeos scilicet sub Alexandro, ut Iosephus scribit, stipendia meruisse, quod & ex altero fusiori constat eiusdem Hecataei fragmento ex libro *de Iudaeis* a Iosepho his verbis exscripto (*c*):

(*a*) Lib. I. C. Ap. num. 22.
(*b*) *Histor. Nat.* Lib. XIII. cap. 3.
(*c*) Loc. cit. vide etiam Euseb. lib. IX. *Praeparat. Evang.* cap. 2.

Sed praeterea testis est, militasse nos cum Alexandro, & postea eius cum successoribus. Subiiciam illud ex iis, quibus ipse se interfuisse dicit, ab homine quodam Iudaeo gestum in expeditione. Ita enim rem narrat : „ Cum proficiscerer ad mare Rubrum una cum aliis „ equitibus Iudaeis, quos itineris duces habebamus, unus eorum aliquis comitabatur, nomine Mosollamus, vir cum animi magnitudine, tum corporis robore non vulgari, „ idemque sagittariusomnium tam Graecorum, „ quam Barbarorum confessione peritissimus. „ Is igitur homo, cum universa multitudo „ iter illud agerent, & Vates quidam augurium „ captaret, peteretque ut cuncti starent, interrogavit quorsum substitissent. Cum autem Augur ei avem ostendisset, simulque „ dixisset, si quidem ibi resideret avis, omnibus etiam ut eo in loco manerent expedire, sin protius volando contenderet, porro „ pergerent ipsi quoque, sin denique retro, retro „ similiter illi redirent. Iudaeus nihil contra, „ sed intento arcu iaculatur, avemque confixam peremit. Hic Augure, aliisque nonnullis graviter indignantibus, ipsique una diras „ imprecantibus, Quid, inquit, usque adeo „ furitis hac de re, infaustissimam avem in manus sumentes? Quomodo ista, inquit, quae

„ vi-

„ vitae ipſa ſuae providere non potuit, ſani „ quicquam de ſuſcepto a nobis itinere prae- „ nunciare valuit? Enimvero ſi praenoſſe futu- „ rum potuiſſet, nunquam utique in hunc lo- „ cum veniſſet prae metu ne Moſſolami Iudaei „ ſagittis confixa moreretur. *Verum teſtimonio- rum ex Hecataeo ſatis habuimus. Nam qui- bus in animo eſt plura cognoſcere, facile eſt i- pſum librum adire*. Certe militarem fortitudi- nem hac in gente ſummam fuiſſe, illud ar- gumento eſt, quod homines exules, atque Ae- gypto profugi, quos longus nimirum error, & quadraginta annorum calamitas imparatos a rebus omnibus in Arabum deſertis attriverat, Chananaeam omnem, bellicoſiſſimis populis ha- bitatam, brevi tempore ſubegerunt. Haec au- tem Alexandrum ignoraſſe credibile non eſt; tum vero inde ducem ſolertiſſimum de Iudaeis mi- litibus ſibi adiungendis ſtatim cogitaſſe poſſu- mus ſuſpicari.

Excuſſis iam Vandalii, & Moylii exce- ptionibus, oſtenſoque nil eſſe in Flaviana nar- ratione, quod a veri prorſus ſimilitudine ab- ludat, imo cuncta fere cum Alexandri mori- bus, inſtitutiſque Hebraeorum convenire, liceat demum Exercitationi finem imponere, & qui- dem iis verbis, quibus eruditiſſimus Ioannes Freinshemius Hiſtoriam hactenus defenſam in

Curtiano Supplemento sic [a] complexus est: *Tantam in periculis Alexandri fiduciam, ut ab ipsius ingenio profectam non dubito; ita frequentibus prodigiis, & ominibus auctam confirmatamque fuisse crediderim; postquam decreto Numinis clarissimis, maximisque rebus se destinari coniecit. Adhuc in Macedonia degenti species humana augustior adparuisse dicitur, monentis*, ut ad evertendum imperium Persicum quamprimum in Asiam sequeretur: *atque in memoriam insomnii revocatum esse Regem, quum in Phoenice res gereret; obvio Iudaeorum Sacerdote, in quo recognovit ornatum, quem pridem in obiecta imagine per quietem viderat. Nam inter obsidionem Tyri vicinis regibus, populisque deditionem, & delectus imperaverat. Sed Iudaei, qui Hierosolyma famosum Urbem tenebant, foedus cum Dario caussati, Macedonum amicitiam detrectabant. Eam gentis contumaciam puniturus, in Iudaeam infesto agmine perrexit. At Hierosolymitani, ut Regis iram lenirent, cum uxoribus, liberisque supplices in occursum venientis effunduntur. Sacerdotes primi ibant tenuissima bysso amicti: hos deinde populus candido & ipse vestitu sequebatur. Agmen ducebat Iaddus summus Sacrorum Antistes cum so-*

(a) Lib. II. Cap. 11.

ſolemni ornatu. Adpropinquantis pompae venuſtatem ſpeciemque miratus Rex, equo deſiliens ſolus proceſſit, adoratoque Dei nomine, quod aureae laminae inſculptum Cidaris pontificia praeferebat, ipſum quoque reverenter ſalutavit. Improviſa res omnium, qui cum ea advenerant, animos in ſtuporem dedit. Iudaei ex propinqui exitii metu non in ſpem incolumitatis modo, ſed inopinatae gratiae fiduciam erecti circumibant Regem, laudes, gratulationemque, & vota miſcentes. Contra Syrorum Reguli, qui ob crebras acerbaſque cum Iudaeis ſimultates Alexandrum ſequuti fuerant, inimicorum ſuppliciis, ut rebantur, infeſti animi libidinem expleturi, ſtupebant; dubii verane eſſent quae intuerentur, an aliquod oculorum ludibrium vana imagine ſopitos ſenſus falleret. Neque minus Macedonas inſolentia ſpectaculi ſuſpenſos habuit: donec propius accedens Parmenion interrogare auſus eſt quid ita externis caeremoniis honorem deferret, quem a tam foeda gente etiam recipere vix tanto Rege dignum eſſet? *Atque ille inſomnium ſuum retulit. Deinde Urbem ingreſſus in pulcherrima aede ritu recepto ſacrum Deo fecit, & dona Templo intulit. Inſpexit etiam ſacros gentis Codices, quibus continebantur diu ante perſcripta Vaticinia. Inter quae Tyrum Macedonibus ceſſuram,*

&

& Persas a Graeco quodam debellatum iri clare significabatur. Eum se fore interpretatus, Iudaeis concessit ut domi forisque suis legibus ritibusque libere uterentur; & quia septimum quemque annum agriculturae exsortem agunt, etiam tributorum ista portione solverentur: *Naturam quoque regionis admiratus, quae aliis fructibus inter praestantissimas dives, Opobalsamum sola producit, Andromachum iis regionibus praeposuit: quem Samaritani perpetui Iudaeorum hostes paulo post atrociter necaverunt. Sed haec quidem post Tyrum, Gazamque expugnatas gesta sunt: nos per occasionem praecepimus.*

EXER-

EXERCITATIO ALTERA

DE

EIUSDEM REGI

IMPERII DIVISIONE

AD CAPUT I. LIBRI I.

MACHABAEORUM.

EXERCITATIO ALTERA

DE EIUSDEM REGIS IMPERII DIVISIONE

AD VIRUM CL.

FRANCISCUM BERTA

REGII TAURINENSIS ATHENAEI BIBLIOTHECAE PRAEFECTUM

SAtis hactenus, Berta praestantissime, dictum est de Alexandri M. ingressu Hierosolyma, ut Flavium Iosephum defenderem. Nunc gravior suscipienda est disputatio, ut Scriptoris divinitus afflati auctoritas, ac fides in tuto sint, nimirum auctoris libri I. Machabaeorum, cui Protestantes, & Increduli profanos item Historicos in superiori Exercitatione laudatos opponunt, ut evincant non vera scripsisse, dum Alexandrum morti proximum Regnum suum inter praecipuos Aulae suae, militiaeque Duces divisisse retulit. Quam bene vero id exsequerer, si tua mihi doctrina, selecta prorsus eruditio, lingua-

rum omnium Orientalium cognitio, caeteraque multa & summa ingenii ornamenta praesto essent! Quandoquidem vero, etsi tanta mihi desit rerum supellex, dicendum hac de re erat, ut & iis satisfacerem, qui hanc prae alia utiliorem disputationem iudicarent, tum vero aliquid denuo exprómerem muneri magis consentaneum, quod in Academia sustineo, nolui Exercitationem hanc meam sub alterius, quam Tui nomine vulgare, cui me, meaque studia tantum debere fateor, quantum fortasse nemini.

I. Igitur Alexandrum M., antequam decederet, plurima virtute, ac militum suorum sanguine partum Imperium, praecipuis militiae Ducibus regendum tradidisse, auctor est sane locupletissimus libri I. Machabaeorum Scriptor, qui paucis sed gravissimis verbis sententiisque Regis huius gesta, ac fata complexus, sic demum ait [a]: *post haec decidit in lectum, & cognovit quia moreretur; & vocavit pueros suos nobiles, qui secum erant nutriti a iuventute, & divisit illis Regnum suum cum adhuc viveret*. Vulgatae consonat Graeca Versio, tum Syriaca. Urgent autem hunc locum, ut innui, Protestantes, cum iisque sacrorum omnium con-

(a) Cap. I. v. 5. & seq.

contemptores Increduli; utque iure se Machabaicos Libros a Canone Catholicae Ecclesiae excludere ostendant, profanos advocant Historicos qui post Alexandri mortem Principes Regnum inter se fuisse partitos memoriae prodiderunt; quemadmodum etiam cecinit Lucanus [a].

. . . . *Nulloque haerede relicto*
Totius fati, lacerandas praebuit Urbes.

II. Vix tamen possent hac de re Protestantes, & Increduli nobis litem intendere, si illi paullo cautiores, aequioresque esse vellent, hi vero minus furerent; utrique autem Critices sanioris canones ac decreta sequerentur. Ecquis enimvero prudens inficiari iure queat, Machabaeorum Historico, qui & inter Macedonas vixit, & Graecis, Latinisque Historicis, quorum testimonia iactitantur, vetustior est, maiorem fidem esse habendam, etiam divina auctoritate seposita; cum gravioris ponderis sit antiquioris, monumentisque ad scribendum instructioris, scriptoris suffragium? Cur non credamus Alexandrum partitione facta Principibus, quos sibi adiunxerat, singulis singulas Imperii partes distribuisse, praestemusque hoc modo fidem maiorem Scriptori, Alexandri

N 2 par-

(a) Lib. X. v. 43.

partium non ſtudioſo, & cuius nihil omnino intererat ſive Rex ipſe vivens de bonis, ſe mortuo, ad quempiam perventuris diſpoſuiſſet, ſive alia quacumque ratione diviſum eſſet Imperium? Quod agnoviſſe videmus eos inter Proteſtantes, qui non adeo pertinacem, ac repugnantem veritati animum ad Machabaeorum libros perlegendos attulerunt. Ac praeter Beveregium (*a*), Scaligerum (*b*), & alios, Iacobus Uſſerius ſectae Calviniſtarum addictus, ſuis in Annalibus in pertexenda Syriaca, & Veteris Teſtamenti Hiſtoria, non ſolum Machabaeorum libro primo & ſecundo uſus eſt, ſed etiam tertio, quem nos aeque ac ille Apocryphum dicimus, tantamque hunc apud ſe auctoritatem obtinere pronunciavit (*c*), ut inde Ioſephum eſſe corrigendum exiſtimarit. Druſius quoque inter eoſdem Proteſtantes eruditione notiſſimus dum hac de Regnorum diviſione ageret, quam vivo adhuc Alexandro eſſe factam Scriptor Machabaicus admonet, haec ad ſuorum reprehenſionem & documentum adiicit (*d*): *Ceterum iniuriam faciunt huic Scriptori, qui hinc illi calumniam ſtruunt*. Atque ut id recte

(*a*) *Cod. Canon. Eccleſ. Primit.* Lib. II. cap. 9.
(*b*) Lib. V. *De Emendat. Temp.* & Epiſt. ad Druſium Lutherus item Praefat in Lib. II. Machab.
(*c*) Ad A. M. 3788.
(*d*) Vid. *Critic. Sac.* Tom. V.

ſte ab ſe eſſe dictum commonſtret, verba Arriani exſcribit, quae nos ſupra latine exhibuimus *ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψαν, οὐδ' ἔστιν ὑπὲρ ὅτου πλείονες, ἢ ἀξυμφωνότεροι ἐς ἀλλήλους*. Denique Albericus Gentilis, Calvinianarum partium Iuriſconſultus eruditus cui multum debere Grotium dicunt, quamquam ſatis acer alias Catholicorum inſectator, in diſputatione ad Librum I. Machabaeorum (*a*), inſcripta Tobiae Matthaeo Epiſcopo Dunelmenſi, licet eumdem librum eſſe Canonicum perneget, ſeque abfuturum ſemper quamlongiſſime a Pontificiis profiteatur, attamen multa, quae Theologi, ut inquit ipſe, ſui contra illius dignitatem diſputabant, infirmiora iudicat, reque ipſa diſcutit, monetque ſuos, ne, quum Pontificios oppugnare volunt, eas argutias conſectentur, quibus efficient, ut infirmi etiam de Canonicis libris male ſentiant, quos vident per eaſdem ſubtilitates peti poſſe. Vult etiam, nec immerito, Machabaicos libros, *qui titulis ampliſſimis laudari a Patribus conſueverunt, non debere manu profana de ea poſſeſſione deiici, quam nacti tandem in Eccleſia erant, & in qua paullo ante* (nempe ante Lutheri turbas) *degebant*; huiuſque rei cauſſam reddens

(*a*) Tom. V. *Critic. Sacr.*

praecipue sequor) Ptolemaeus Lagi, & Aristobulus. Sic Historici, qui Machabaeorum libri Scriptori obiiciuntur, distributionem aliquam Provinciarum ab Alexandro, iam iam e vivis excessuro, factam umittere potuerunt; maxime quum is non summo cum iure Provincias Alexandri Ducibus fuisse distributas dixerit, ut post pauca declarabimus.

III. Atque id eo confidentius dicimus, quod auctores quoque illi sententiae haud desint, quae asseverat scriptum fuisse ab Alexandro Testamentum, quo post eius mortem reserato, fieri divisio ex suprema eius voluntate poterat. Nam Scriptor Machabaicus non docet disertissime postrema Alexandri vota, ac iussa vim suam obtinuisse. Certe Diodorus Siculus testatur [a] Alexandrum Testamentum toto de Imperio Rhodi deposuisse: *Alexander sane, quorum memoria celebratur, omnium potentissimus, hanc Urbem prae caeteris coluerat maxime, ita quidem ut Testamentum de toto Regno illic deponeret.* Qui Diodorum Siculum hanc narrationem ex vulgi rumusculis, aut militum gregariorum fabulis consarcinasse autumant, ne inde Libri Machabaici Scriptori maior accedat auctoritas, ii secum primo repu-

(a) Lib. XX. cap. 81.

postrema Alexandri vota, ac Tabulae quavis ex parte vulgo innotescerent. Nam quum sit vero proximum, ut dicemus, illos Duces ab Alexandro, vel a Perdicca ex eius voluntate non uti Reges, sed ceu Satrapas confirmatos in Provinciis fuisse, quibus praeerant; cumque ii praeterea dure Populos regerent, verendum certe ipsis erat, ne hi iam pertaesi tyrannicae dominationis iugum excuterent, maxime ubi nullum iis ius inesse regnandi cum summa potestate didicissent. Diodoro autem Siculo scriptum ab Alexandro Testamentum referenti consentit Ammianus Marcellinus [a] his verbis: *Deinde cum Daraeus, posteaque Xerses Graeciam elementorum usu mutato aggressi, cunctis paene copiis terra, marique consumptis, vix ipsi tutum invenere discessum: ut bella praetereamus Alexandri, & testamento nationem omnem in successoris unius iura translatam.* Auctor etiam V. saeculi in *Historia Armenia* a Wisthonio edita [b] eiusdem rei fidem facit inquiens: *Igitur Alexander ille Macedo . . . totius orbis imperio potitus, cum regnum suum inter plures partitus est, ita tamen ut Macedonum Imperium generatim universeque appellaretur, ipse a vita excessit.* Denique praeter

O Ma-

(a) Lib. XXIII. cap. 6.
(b) Lib. II. cap. 1. pag. 83. & seq.

Malalam [a], eadem ſcribit Auctor *Excerptorum Chronologicorum* a Scaligero editorum in hanc ſententiam: *Veniens ad mortem Alexander, teſtamentum ſcripſit, ut unuſquiſque Principum Alexandri regnarent ſinguli in proprias eorum provincias*. Cuius partitionis, teſtamento factae, memoriam diu apud Orientales, Iudaeoſque perduraſſe, ex Herbelotii *Bibliotheca* Orientali [b] & Gorionide conſtat. Quod ſi Iuſtinum, [c] & Aemilium [d] Probum attente perlegeris, ſin minus Teſtamentum, certe diſtributionem Provinciarum aliquam, eorumque deſignationem, qui poſt ſe eſſent regnaturi, fuiſſe a Rege Macedonum factam intelliges.

IV. Idem dico de Graecorum, Latinorumque Hiſtoricorum narrationibus, queis tamen abutuntur oſores Machabaici Scriptoris. Sic enim poſtremas Alexandri voces, ac facta Diodorus [e] recitat: *Tandem malo ſubinde magis exaſperato, cruciatibus graviſſimis correptus, ſpem vitae deponit, detractumque digito annulum Perdiccae tradit. Ibi cum his verbis amici percunctarentur: cuinam imperium relinquis?*

(a) Chronic. pag. 72.
(b) Pag. 318.
(c) Lib. XVI. c. 15.
(d) In *Eumene*.
(e) Lib. XVII. num. 117.

quis? Praestantissimo respondit. Et quum novissimam emisit vocem adiecit, a primoribus amicorum, ingenti sibi certamine parentatum iri; & rursus (*a*): *Hic Babylone vitam cum morte commutans, dum sub extremum vitae halitum a familiaribus interrogatur, cui Regnum post se relictum erat? optimo, respondet; ingenti enim certamine amicos mihi parentaturos praevideo. Id quod verissime sic evenit. Nam amicorum nobilissimi, de principatu disceptantes, multa post Alexandri obitum bella & certamina maxima inter se excitarunt*. Non absimilia narrat Arrianus (*b*): *sunt qui hoc etiam addant, interrogatum ab amicis, cuinam regnum relinqueret, respondisse, Optimo. Alii adiecisse eum ad haec verba aiunt, cernere se ingens certamen funebre post suam mortem futurum*. Graecis Historicis consona Latini prodiderunt; nam Curtius aiebat [*c*]: *propiusque adire iussis amicis, nam & vox deficere iam coeperat, detractum digito annulum Perdiccae tradidit, adiectis mandatis, ut corpus suum ad Hammonem ferri iuberet. Quaerentibus his cui relinqueret Regnum, respondit ei, qui esset optimus. Caeterum providere iam ob id certamen*, ma-

(*a*) Lib. XVIII. *n.* 1.
(*b*) *De Expedit.* lib. VII. c. 26.
(*c*) Lib. X. cap. 5.

magnos funebres ludos parari sibi. Quorum sunt similia, quae habet Iustinus [a]: *Dimissis militibus amicos circumstantes percontatur videanturne sibi similem reperturi Regem? Tacentibus cunctis, tum ipse, ut hoc nesciat, ita illud scire, vaticinarique se ac pene oculis videre dixit, quantum sit in hoc certamine sanguinis fusura Macedonia: quantis caedibus, quo cruore mortuo sibi parentatura. Ad postremum corpus suum in Hammonis Templo condi iubet. Cum deficere eum amici viderent, quaerunt quem imperii faciat haeredem. Respondit, dignissimum. Tanta illi magnitudo animi fuit, ut cum Herculem filium, cum fratrem Aridaeum, cum Roxanem uxorem praegnantem relinqueret, oblitus necessitudinum dignissimum nuncuparet haeredem. Prorsus quasi nefas esset viro forti alium quam virum fortem succedere, aut tanti regni opes aliis, quam probatis relinqui. Hac voce veluti bellicum inter Amicos cecinisset, aut malum discordiae misisset, ita omnes in aemulationem consurgunt: & ambitione vulgi tacitum favorem militum quaerunt. Sexto die praeclusa voce exemptum digito annulum Perdiccae tradidit: quae res gliscentem amicorum dissensionem sedavit. Nam etsi non voce nun-*

cu-

(a) Lib. XII. cap. 15.

cupatus haeres, *iudicio tamen electus esse videbatur*. In his, inquam, narrationibus Machabaici Scriptoris adversarii plura coguntur agnoscere, quae illius fidem tueantur. Ipsa illa postremarum una Alexandri vox, ut animadvertit doctissimus Erasmus Froëlichius [a], *dignissimum*, seu *fortissimum* & *optimum* successorem se velle, satis innuebat, eumdem cuique pro meritis, ac dignitate consultum voluisse; neque erat certe praestantissimorum Ducum quisquam qui se aliqua Imperii parte dignissimum, & aeque fortem atque alios non crederet. Apparet etiam Alexandrum *tradito Perdiccae annulo* potestatem ei Imperii dividendi fecisse. Quod etsi Perdiccas diviserit Rege vita functo, merito adhuc sacer Historicus prodidit, ipso vivo pueros ex divisione Regnum habuisse. Nam propter potestatem dividendi Imperii in Perdiccam conlatam, haereditas illa ad Alexandri pueros pervenit; perinde ergo est, ac si Rex ipse vivens futuris rebus providisset, singulisque divisisset, quae bello acquisierat. Neque ob id solum, verum etiam priusquam Rex migraret e vita, Principes Amicos suos Provinciis praefecerat, iisque administrandas concesserat, declarans quid quemque habere in poste-

(a) Cap. VI. Prolegomen. *ad Annal. Regum & Rerum Syriae.*

ſterum vellet: regiam in ea decernenda administratione voluntatem ſecutus Perdiccas eos Principes in earum provinciarum regimine confirmavit, quas olim Alexandri iuſſu procurabant. Qua in re quum id re praeſtitum ſit, quod antea Rex conſtituerat, recte viſum eſt non tam Perdiccae conſilio, quam libera Regis diſpoſitione pueros in Alexandri bona, eo quo diximus modo, ſucceſſiſſe. Etſi igitur Alexandrum ipſummet per ſe in pueros Regnum non eſſe partitum quiſpiam contendat, mendacem tamen inde fuiſſe libri Machabaeorum Auctorem non conſequitur, aut probatis rerum Alexandri Scriptoribus contrarium; maxime quum id Dexippus his verbis ſatis (*a*) innuerit ὅτε Περδίκκας μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν τὰς ἀρχὰς ἔνειμε. Quae omnia non elevantur ſcrupulis quibuſdam, quos iniicere ſtuduit Gottliebius Wernſdorffius [*b*]; Alexandrum ſcilicet ingreſſis Ducibus iam vocem amiſiſſe; tum Machabaici Scriptoris narrationem *cum tota facie illarum rerum ac ſerie hiſtoriarum non cohaerere; cum enim moreretur Alexander nullus Ducum vel ſomnio de dividendo Imperio cogitaverat*. Ut enim obſervat vindex Anonymus cum Auctori-

(*a*) Apud Phot. cod. 82.

(*b*) *Commentatio Hiſt. Critica de fide Hiſt. librorum Macbab.* in qua Froelichii Annales Syriae expenduntur. Wratisiaviae 173

ritatis librorum Machabaeorum, tum praestantiae Annalium Regum Syriae Froëlichii (*a*), potuit Alexander quamquam ἄφωνος tradito Perdiccae Annulo Regnum partiri. Quis etiam credat ἀφωνίαν ex febri tamdiu perdurasse, ut trium dierum intervallo nunquam vel aliquantulum Rex levatus fuerit? Facile etiam quisque credet Duces prope tentorium iugiter constitisse, ut ubi vocem aliquam posset emittere, illico praesto essent supremis Regis morituri mandatis excipiendis. Iam quod ille Lutheranus Criticus adiicit Ducum neminem tum temporis de dividendo occupandove regno cogitasse unumque successoris Alexandri nomen scire cupiisse, cum iis omnibus pugnat Historicis, quorum testimonia modo adduximus. Quam enim Ducum concordiam ille sibi fingit, quando vel Rex ipse iam iam excessurus noverat, ac pene oculis se videre dixerat, *quantum in hoc certamine sanguinis fusura esset Macedonia, quantis coedibus, quo cruore mortuo sibi parentatura*? An non gliscens Amicorum dissensio, quam traditione annuli Perdiccae sedatam fuisse Iustinus idem scribit, satis indicat, qua ratione illi essent affecti? An non Aemilius Probus, Cor-

(*a*) *Auctoritas Librorum Machabaeorum Adserta, & Froëlichiani Annales Syriae Defensi &c.* Viennae Austriae 1749.

Cornelius Nepos de iisdem enarrat [a]: *post huius occasum statim regium ornatum, nomenque sumpserunt: neque quod initio praedicarunt, se Alexandri liberis regnum servare, id praestare voluerunt; & uno propugnatore* [Eumene] *sublato, quid sentirent aperuerunt?* Denique Arrianus post exscripta verba hoc Epilogo postremi Alexandri morbi relationem absolvit: πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα οἶδα ἀναγεγραμμένα ὑπὲρ τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς. *Multa vero alia etiam novi de Alexandri morte scripta esse* (b): ut id nimirum tantum valeat quam Machabaeorum Historici narratio; nam inter illa πολλὰ ἄλλα haud dubie aut Testamentum, aut alio modo facta ab Alexandro Provinciarum partitio censeri potest, uti etiam ex aliis Graecis, Latinisque Scriptoribus ostendimus. Quod si Scriptor Machabaicus expresse conditi ab Alexandro Testamenti non meminit, id aequa eius narrationem abiiciendi caussa esse non potest. Quis enim unquam in scriptore ἐν παρόδῳ aliquid narrante, quis sacro in Historico eam circa res profanas & exteras ἀκριβολογίαν desideravit unquam?

V. Non obscure tamen indicavit iis verbis *& divisit illis Regnum suum* nil aliud voluisse innuere, quam Regni totidem in Satrapias di-

(a) *In Eumene*.
(b) *De Expedit.* Lib. VII. c. 27.

divisionem. Id scilicet quae mox adiicit ostendunt (*a*): *& obtinuerunt pueri eius regnum unusquisque in loco suo. Et imposuerunt omnes sibi diademata post mortem eius, & filii eorum post eos annis multis, & multiplicata sunt mala in terra*. Quae significant Alexandri pueros postea quam sese in Provinciis confirmassent, quibus fuerant praefecti, tum vero etiam fatis cessissent, qui ius habebant ad Imperium, tandem regiam usurpasse auctoritatem, regumque personam induisse, quod nemo antea fuerat ausus, teste praeter alios Iustino his verbis (*b*): *Huius honoris ornamentis tamdiu omnes abstinuerunt, quamdiu filii regis sui superesse potuerunt. Tanta in illis verecundia fuit, ut cum opes regias haberent, regum tamen nominibus aequo animo caruerint, quoad Alexandro iustus haeres fuit*. Quod licet anno vigesimo dumtaxat ab excessu Alexandri ex parte completum sit, ut ostendit Nicolaus Freretus in Dissertatione *de Aera Seleucidarum* (*c*), non evertit tamen quae heic constituimus; nam Scriptor Machabaicus, qui sibi paucissimis res Alexandri complecti proposuerat, non potuit temporis illud

P in-

(*a*) V. 9. 10.
(*b*) Lib. XV. c. 11.
(*c*) Vide Tomo XVI. part. 286. *Mem. de l' Acad. des Inscriptions* &c.

intervallum, nisi ut minimum spectare, tum vero etiam debuit facta intermedia prorsus praeterire. Videtur autem hanc firmare interpretationem Graecus Textus, qui ita se habet ϗ ἐπεκράτησαν οἱ παῖδες ἀυτοῦ ἕκαςος ἐν τῷ τόπῳ ἀυτοῦ, ϗ ἐτέθεντο πάντες κ. τ. λ. Quibus violenta veluti Alexandri puerorum agendi ratio praemonstratur, ut ex Praefectis, ac Satrapis Reges evaderent. Atque ob id forte in Versione Theodotionaea libri Danielis [a] Alexandri Regnum veluti adhuc stans ac perdurans eius post mortem dicitur ϗ ὡς ἂν στῇ ἡ βασιλεία ἀυτοῦ συντριβήσεται *& regnum eius adhuc stans conteretur*; quam versionem male septuaginta Senum esse credidit Gallus Anonymus toties in altera Exercitatione citatus; nam ii, si tamen unquam Danielis librum graece reddidere, ita in Versione sua habent, nuper e Codice Chisiano vulgata a viro doctissimo P. Simone de Magistris ϗ ἐν τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν συντριβήσεται κ. τ. λ. *Et cum exaltatus fuerit ipse, conteretur Regnum eius, & dividetur in quatuor ventos caeli.* Vulgata vero nostra: *& cum steterit conteretur Regnum eius, & dividetur in quatuor ventos caeli*. His omnibus praedictum est Imperium Alexandri post eius fata dividendum fore, ac plane

(a) Cap. XI. 4.

plane lacerandum . Non ſolum enim in quatuor Monarchias diſciſſum eſt , ut vaticinatus fuerat Daniel , cui conſtitutum erat eos praeſertim (*a*) Alexandri ſucceſſores indicare , qui proxime ab eius obitu regno potiti , caeterorum praeſtantiſſimi , & veluti principes habebantur ; ſed in plura alia regna ; quum nempe Satrapae longe ab his diſſiti, horum exempla ſecuti, Macedonum iugum a ſuis cervicibus, excuſſere , teſtibus Arriano , Diodoro Siculo , Dexippo , & Iuſtino, qui ait (*b*): *Eodem tempore etiam Theodotus mille urbium Bactrianarum praefectus defecit , regemque ſe appellari iuſſit : quod exemplum ſecuti totius Orientis populi a Macedonibus defecere* . Scilicet veriſimile admodum eſt Alexandrum poſtremis Tabulis , quas eum condidiſſe diximus, caviſſe ut in partitione Regni ſuorum cum primis haberetur ratio , quando pares fuiſſent imperio , dum hoc interea ſelectis ab ſe ducibus, praefectiſque regeretur . Quod ſane ab iis Hiſtoricis indicatum videas, qui diſſenſiones eius poſt obitum excitatas enarravere : vix enim tanta cum Aridaei eius fratris, tum filii ex Barſine nati , alteriuſve, quem Roxane eſset paritura , ratio habita fuiſſet , niſi is aut ſcripto

P 2 Te-

(*a*) Legatur S. Hieronymus ad Cap. XI. Danielis.
(*b*) Lib. XLI. cap. IV.

Teſtamento, aut annuli Perdiccae traditione aliquid hac de re providiſſet. Hiſce autem ex Satrapis, quos regnum uſurpaſſe Sacer Auctor indicat, ii Reges exorti ſunt, de quibus, ut alios praeteream, ita Appianus diſſerit (*a*): *Antigonus in Ptolemaeum irritatior, circa Cyprum vicit eum egregie navali praelio, ductu Detrii filii: ob quam victoriam exercitus Reges appellavit tum patrem, tum filium, extinctis iam Regibus Ariddaeo Philippi filio, & Olympiade, atque Alexandri filiis: ac mox etiam Ptolemaeum Regem appellavit ſuus exercitus, ne propter cladem videretur victori cedere: atque ita diſparem caſum par eventus ſecutus eſt. Id exemplum ſtatim imitati reliqui ſubito e Satrapis Reges exorti ſunt*. Eadem colligas ex Arriano, Diodoro, Plutarcho, & aliis, quorum ſunt obvia teſtimonia. His autem etſi conſtet Duces ipſoſmet Alexandri Regnum inter ſe eſſe partitos, inepte prorſus abutuntur Proteſtantes ad Machabaici Scriptoris fidem elevandam, quum nemo neſciat illos Satrapas, quorum erat ampliſſima poteſtas, quibuſvis Alexandri Tabulis, numero & favore militum quemvis obicem ponere potuiſſe.

XVI. Valent autem dicta hactenus ad alterum

(*a*) *De Bell. Syriac.* pag. 122.

terum telum confringendum, quod iidem homines in eumdem ſcriptorem intorquent, ut ipſum rerum Alexandri inſcium valde fuiſſe perſuadeant. Ea ſcilicet carpunt: *& impoſuerunt omnes ſibi diademata poſt mortem eius*, quod quidem nonniſi poſt annos aliquot contigit, ut nos etiam monuimus, nec ab omnibus eodem tempore eſſe factum, conſtat. Addunt narrari etiam [a] Alexandrum primum regnaſſe in Graecia, quod eſſe falſum, nullaque poſſe ratione defendi aiunt, quum ſit exploratum multos reges Lacedaemoniorum, Macedonum, Corinthiorum, Athenienſium praeceſſiſſe Alexandri tempora. Sed his non minuitur Sacri Scriptoris auctoritas. Nullibi is inſinuavit *ſtatim* Alexandri Duces ſibi diademata impoſuiſſe: nec vero debuit aut bella percenſere, quae id facinus praeceſſerunt, aut ordinem, ac tempora diſtincte notare, quibus Alexandri Imperium diviſum fuit. Nihil aliud hoc in loco, ut optime admonuit Froëlichianorum Annalium Vindex [b], Sacer Hiſtoricus nobis conſtare voluit, quam quod ad implendas Prophetias, & ad nexum ſequentium rerum ſufficeret. Hac de cauſſa rerum maximarum revolutiones breviſſime deſignavit. Nec ſane video, quomodo ab Hiſtorico haec ἐν πα-

ρόδῳ

(a) Cap. I. v. 1.
(b) Lib. cit. pag. 179.

ῥᾴδως. & συντόμως enarrante, melius id ſcribi potuerit. Praeclare ſimili in cauſſa Hieronymus (*a*) Danielem explanans: *notandum quod quatuor poſt Cyrum Regibus Perſarum enumeratis, novem praeterierit, & tranſierit ad Alexandrum. Non enim curae fuit ſpiritui prophetali hiſtoriae ordinem ſequi, ſed praeclara quaeque perſtringere.* Altera demum animadverſio nec errorem, nec ἀκυρολογίαν Scriptoris Machabaici commonſtrat, fuitque dudum ab Interpretibus (*b*) doctiſſimis refutata, quorum reſponſiones huiuſmodi ſunt: Regnavit primus in Graecia Alexander totius Aſiae princeps & Monarcha: primus ex Graecis, qui imperii fines adeo dilataverit: primus qui Graecorum nomen illuſtre reddiderit paucis antea cognitum: primus qui potentiſſimos Reges tanta clade affecerit, ut ipſi nullum deinceps adhiberi remedium potuerit; qui ſplendidiſſima regna adeo extinxerit, ut nulla ſpes ſupereſſet fore, ut rurſus illucerent: primus denique qui totam Graeciam occupaverit olim inter plures reges diſtributam, Graecamque Monarchiam, everſa Perſarum, conſtituerit. Neque aberrant a vero, qui putant

(*a*) Loco cit.

(*b*) Vid. praeſertim ſup. cit. Opus. *Auctoritas libror. Machab.* &c. pag. 172. Calmetum, & Marchinium *De Divinit. Sac. Bibl.* P. II. Art. XXIII.

tant Sacrum Scriptorem Graeciae nomine pressius Syriam, & Aegyptum nuncupasse, quae post Alexandrum Macedonem a suis, atque a populis suae ditioni adiectis *Graecorum regnum vocabatur*. Atque haec una est eius loci interpretatio si legatur, ut exemplaria Graeca plerumque habent Ἀλέξανδρος ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον τὸν βασιλέα Περσῶν, καὶ Μήδων, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. *Alexander percussit Darium Regem Persarum, ac Medorum, atque eius loco primus Graeciae imperavit*. Quis enim non animadvertat Graeciam hic pro Asia sumi debere? Noluisse vero Scriptorem Machabaicum dicere Alexandrum primum ex Graecis fuisse regia potestate praeditum res ipsa loquitur, quum e Macedonia egressum dicat, tanquam ex Provincia, in qua summa auctoritate dominabatur, ut ditionem amplificaret. Vulgata nostra omittit illud ἀντ' αὐτοῦ, quamvis tamen sensum satis perspicue reddat. Has plerumque probatas responsiones commode adhibemus, praeter illam, quam supra indicavimus, scilicet secundum lectionem alteram Graeca verba Πρότερον (ut habet Ms. Alexandrinum, & Syrus interpres) ἐβασίλευσε, vertenda esse *primum regnavit*, id est priusquam toti Asiae dominaretur, iam in Graecia regnaverat. Caetera quae opponuntur eidem sacro

cro

cro Hiſtorico ut ad inſtitutum noſtrum minime ſpectantia, praetermittimus, hoc unum monuiſſe contenti ex obſcuris multis rebus, quae aut non ſine difficultate exponi, aut vix cum aliis Hiſtoricis conciliari poſſe videntur, non licere eiuſdem Divinam auctoritatem in dubitationem adducere, niſi idem fatum aliis etiam utriuſque Teſtamenti libris intentetur, quos tamen Proteſtantes Divinos eſſe non dubitant

FINIS.